

Anul XIV
Nr. 28
DECEMBRIE
2024

REVISTA PAROHIEI ORTODOXE
SFÂNTUL NICOLAE DIN ZÜRICH

DOXOLOGIA

«...Și acum, întâmpinându-Te, ne-ai mântuit pe noi,
Hristoase Dumnezeule... »

«Din înălțimea cerului Împăratul vine la noi, din curata Fecioară, Dumnezeu fiind...»

Minunată taina lui Dumnezeu Care, din nemărginita Sa iubire de oameni, la „plinirea vremii” (Galateni 4, 4), prin Întruparea din curata Fecioară a Fiului

Celui Întâi-născut din veci din Tatăl, ne-a deschis calea către Împărăția Cerurilor, odihnind în sufletele noastre „pacea care covârșește orice minte” (Filipeni 4, 7). Mântuitorul Hristos Se face dar al lui Dumnezeu pentru lume, ca prin El lumea să se mântuiască (Luca 2, 10 - 11). Slăvitul Praznic al Nașterii Domnului este începutul mântuirii noastre, pentru că „Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16) și arătarea tainei celei din veac, căci „Cel netrupesc a intrat în trupul cel văzut și stricăcios, pentru ca fiind văzut să ne învețe și, învățându-ne, să ne povățuiască spre ceea ce nu se vede”, după cum scria Sfântul Ioan Gură de Aur († 407) în Predicile sale.

Această dreaptă învățătură a Bisericii ortodoxe, privitoare la Întruparea Domnului Hristos din pururea Fecioara Maria și mântuirea omului, este înălțător exprimată și în iconografia liturgică, alcătuită de Sfinții Părinți. Cântăm cu bucurie în suflet la mărețul Praznic al Nașterii Domnului: „Din înălțimea cerului, Împăratul vine la noi, din curata Fecioară, Dumnezeu fiind, dar în vremea din urmă Cuvânt întrupat; ca să cheme la Sine din stricăciune pe omul zidit întâi” (Cântarea a III – a Canonul Utreniei Crăciunului). Biserica noastră dreptslăvitoare a considerat totdeauna pe Fecioara Maria Născătoare de Dumnezeu (Θεοτόκος), astfel mărturisind că Cel ce S-a născut din ea nu este o persoană omenească deosebită de cea dumnezeiască, ci Însuși Fiul lui Dumnezeu S-a născut din ea, după firea Sa omenească.

Taina Întrupării Domnului Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, despre care Sfântul Ioan Damaschin († 749) spunea că este „singurul lucru nou sub soare”, se cântă cu fior sfânt în toate cântările bisericești ortodoxe, arătându-ne mai lămurit că rostul Întrupării Fiului lui Dumnezeu este sfințirea omului și participarea lui la viața veșnică: „Veniți, credincioșilor, să ne înălțăm dumnezeiește și să vedem cu adevărat dumnezeiasca pogorâre de sus în Betleem și curățindu-ne mintea prin viață curată să aducem în loc de mir fapte bune; să pregătim prin credință intrarea sărbătorii Nașterii și din adâncurile sufletelor să strigăm: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, Celui în Treime, prin Care S-a arătat între oameni bunăvoirea, mântuind pe Adam din blestemul cel dintâi, ca un iubitor de oameni!” (stihira la Ceasul al șaselea, din Rânduiala Ceasurilor împărătești).

Din vremuri străbune, din generație în generație și din an în an, neamul românesc sărbătorește Crăciunul cu tradițiile sale milenare, moștenite și păstrate cu sfințenie de la înaintași. Atrăgătoare prin farmecul și ineditul lor, datinile noastre, dar mai ales colindele noastre, sunt un prilej uimitor de a pătrunde în tainele sufletului românesc și de a surprinde pe viu felul în care un străvechi popor îmbogățește tradiționalele sărbători de iarnă. Românii s-au născut creștini odată

cu colindele lor dragi care, prin conținutul lor superb, ne invită „să ascultăm cu folos / ce se spune de Hristos”. Credincioșii ortodocși români spun că Dumnezeu a lăsat colindele pentru ca, în fiecare an, de Crăciun, „numele cel sfânt” al Domnului (Luca 1, 49) să ajungă la urechile oamenilor și, astfel, să-i abată de la calea răutăților. Timp îndelungat, neamul nostru a trăit în întunericul neștiinței de carte, singura lui hrană sufletească fiind cultul divin și colindele, adevărată Biblie nescrisă, păstrată prin veacuri și rostită limpede în fiecare an. În ele respiră duhul autentic creștin, în excepționale frumuseți de stil și limbă românească, purtând peste generații amprenta veșniciei și căldura sărbătorii de Crăciun, când ne rugăm ca „de acum până în vecie, / Hristos tot cu noi să fie”.

Colindele religioase românești au o mare valoare teologică, pentru că sunt inspirate din Sfânta Scriptură, Sfânta Tradiție, Viețile Sfinților, slujbele liturgice și chiar din iconografia bisericească. Învățătura de credință sau dogma creștină a fost asimilată perfect de spiritul lucid și inteligent al poporului nostru care, apoi, a redat-o în acele versuri simple și naive, ușor accesibile, pe înțelesul tuturor. De pildă: „Ai luat chip de omenire / Și Te-ai dat spre răstignire, / Pentru a noastră mântuire”. Interpreți și ascultători, credincioșii noștri simt și trăiesc misterul Întrupării Fiului lui Dumnezeu Care, „devenind asemenea oamenilor la înfățișare” (Filipeni 2, 7), „cum e robul S-a smerit / și pe noi ne-a mântuit”. Colindele străbune evidențiază și însușirile morale ce împodobesc chipul românilor dreptcredincioși: evlavlia, hărnicia, ospitalitatea, răbdarea și dragostea de pace și de spațiul autohton. De asemenea, ele scot în relief cumiștenia, ingeniozitatea, spiritul creator și cinstirea eroilor și a strămoșilor noștri. Toate aceste virtuți consolidează unitatea de neam, de limbă și de credință, prin chemarea tuturor românilor să-L preamărească pe Dumnezeu, „în duh și în adevăr” (Ioan 4, 24). Îndemnul este reciproc: „Veniți azi toți credincioșii să săltăm, / De nașterea lui Hristos să ne bucurăm”.

La poporul român, Nașterea Domnului Hristos se oglindește admirabil în colindele tradiționale, care reprezintă expresia cea mai vie a culturii sale teologice și duhovnicești populare. Așadar, ne putem da seama de modul cum națiunea de la Dunăre și Carpați înțelege și trăiește „tainele cea din veci ascunsă neamurilor” (Coloseni 1, 26), taina Întrupării Mântuitorului. Geniul popular transferă uneori evenimentul Nașterii din Țara Sfântă pe plaiurile românești, „lângă Mureș, lângă Tisa”, pe Olt sau pe Târnave, în Bucovina sau pe Milcov, iar pentru a scăpa de mânia lui Irod, Fecioara Maria fuge în munții din România, numită „moșie dumnezeiască”. Colinda noastră, născută odată cu colindătorii, duce din casă în casă fiorii credinței și ai tradiției. În acest fel, ținem legătura cu trecutul, cu ființa eternă a neamului, motiv pentru care românul dreptmăritor zice: „Azi cu strămoșii cânt în cor / Colindul sfânt și bun”.

Părintele Dumitru Stăniloae spunea că „timpul poartă cu sine posibilitatea veșniciei, care se poate realiza în comuniune cu Dumnezeu prin harul Său”, înțelegând prin aceasta că timpul nostru are ca origine veșnicia lui Dumnezeu, ceea ce ne oferă posibilitatea de a deveni și noi părtași nemuririi alături de Cel Veșnic Viu, prin Harul Său. De aceea, Taina Întrupării are pentru fiecare dintre noi o valoare incomensurabilă, timpul omului devenind timpul lucrării lui Dumnezeu, iar persoana umană își află sensul nașterii și valoarea vieții în perspectiva veșniciei.

continuare în pagina 4

SCRISOARE PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI

NAȘTEREA DOMNULUI - SĂ SE BUCURE CERUL, SĂ SE VESELEASCĂ PĂMÂNTUL!

CĂTRE TOT CLERUL, CINUL MONAHAL ȘI POPORUL DREPTSLĂVITOR DIN
ARHIEPISCOPIA EUROPEI OCCIDENTALE

« Bucurați-vă pururea în Domnul ! » (Filipeni 4,4)

Preacuvioși și Preacucernici Părinți, Preacuvioase Maici,
Iubiți frați și surori în Hristos Domnul, Cel născut în ieslea din Betleem,

Bucuria Nașterii lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, El Înșuși Dumnezeu adevărat și Om adevărat, ne umple sufletul în aceste zile sfinte. Bucuria este și mai mare atunci când așteptarea este dublată de pregătirea lăuntrică, nu numai de cea materială. Pregătirea, pe de o parte, și așteptarea pe de alta, aduc pace și bucurie sufletească atunci când în mod conștient trăim faptul că Dumnezeu Înșuși vine la noi să ne întâlnească și să trăiască viața noastră împreună cu noi. Fiul lui Dumnezeu se face Om pentru ca bucuria comuniunii și a iubirii care este proprie lui Dumnezeu cel în Treime laudat, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, să ne-o împărtășească și nouă celor care dorim să fim în comuniune cu El și să o primim și să o trăim încă din viața aceasta. Chiar dacă uneori suntem inconștienți de măreția lucrurilor care se petrec între Cer și pământ, între Dumnezeu și omenire, în ziua Nașterii lui Hristos, totuși trăim bucuria sărbătorilor fiecare dintre noi într-un fel anume. Este aceeași bucurie, dar o trăim fiecare la măsura noastră, la măsura credinței la care fiecare a ajuns. Însă de multe ori Hristos Domnul ne împărtășește mai multă bucurie, nu după osteneala noastră de a-L aștepta și primi, ci din preaplinul iubirii Lui pentru noi. Preasfânta Treime ne face parte de această bucurie pentru a ne arăta spre ce viață mergem, spre ce lumină ne îndreaptă viața petrecută cu credință în Cel ce vine, ce mântuire ne așteaptă, adusă de El în dar, nouă celor păcătoși.

Iubiți credincioși,

Ne face Dumnezeu un mare Dar în această zi, Darul Suprem am putea spune. Darul și Dăruitorul de data aceasta sunt una, pentru că El Înșuși Se dăruiește nouă, venind să trăiască viața noastră. Nu ne trimite lucruri intermediare ca daruri, deși le avem pe toate – viața, creația întregă cu frumusețile nesfârșite pe care le-a pus la îndemâna noastră, cerul și pământul cu toate vietățile și tot ce este în ele – ci Darul este Înșuși El, Fiul Cel Unic și Veșnic al Tatălui, zămislit de la Duhul Sfânt în pântecul Fecioarei Maria, care L-a primit în mod liber și din iubire de Dumnezeu, în sânul ei (cf. Luca 1, 35). Ea, tânăra Fecioara Maria, este chezașul pentru omenirea întreagă la venirea prin ea a Mântuitorului lumii, răspunzând Arhanghelului Gavriil care îi aducea vestea cea bună : « Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău » (Luca 1, 38). Acest cuvânt al Fecioarei, « fie mie după cuvântul tău », este începutul lucrării voii lui Dumnezeu în lume de mântuire a omului, deci a fiecăruia dintre noi, prin împreună-lucrarea cu voința liberă a omului. Fără acest cuvânt din partea Fecioarei Maria, iubirea lui Dumnezeu față de om nu s-ar fi putut arăta în toată măreția și jertfelnicia ei mântuitoare. Iubirea omului față de Dumnezeu și punerea din nou a voii sale în voia lui Dumnezeu, Care « atât

de mult a iubit lumea, încât pe Unicul Său Fiul L-a dat, ca tot cel ce crede în El să nu piară ci să aibă viață veșnică » (Ioan 3, 16), prin Fecioara Maria s-a arătat, ea a mărturisit iubirea și așteptarea omului, îndreptate către Dumnezeu, Care ne încredințează prin Întruparea Fiului Său că este « Preabunul » înainte de toate – cum spunem și în colindele noastre – și nu Judecător aspru și neiertător, chiar dacă Adam cel dintâi a greșit și s-a despărțit de voia Lui. Prin Fecioara Maria ne-a venit bucuria mântuirii, ea fiind deci și Maica bucuriei oamenilor, cinstea și lauda a toată lumea. Prin ea ne bucurăm de coborârea Cerului pe pământ, prin Fiul lui Dumnezeu, și rostim cu mult drag în rugăciunea Acatistului dedicat ei, un nesfârșit « Bucură-te », care este și bucuria sufletului nostru răscumpărat și mântuit de Cel purtat de pântecul ei feciorelnic, care s-a arătat a fi „mai desfătat decât cerurile”. Dar ea este și Maica bucuriei Cerului, pentru că și Dumnezeu Tatăl, Preasfânta Treime Înșuși, precum și toate puterile cerești netrupești, se bucură prin ea de Mântuitorul venit în trup, din ea. Nicio bucurie pământească nu poate întrece această bucurie a mântuirii noastre prin Nașterea după trup a Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos din Fecioara Maria, fiind Dumnezeu adevărat, născut din veci din Tatăl.

Iubiți frați și iubite surori în Domnul,

Acestea știindu-le și trăindu-le în bucuria Cerului și a pământului pentru Domnul Care Se naște pentru a ne mântui și a ne răscumpăra din moarte, să trăim această bucurie cu recunoștință față de Cel ce vine, Pruncul și Domnul Iisus Hristos. Recunoștința să o trăim devenind noi înșine dăruitori în toate față de aproapele nostru, precum și noi primim totul în dar de la Dumnezeu-Tatăl, Care prin Fiul S-a făcut dăruitor a toate pentru noi. Să fim aducători de pace, iertare, înțelegeri, iubire și bucurie în familiile noastre, învățând prin propriile fapte și trăiri ce mare este bucuria venirii lui Dumnezeu printre noi, prin cea pe care ne-a învățat să o fericim veșnic pentru primirea Lui – Fecioara Maria, Maica lui Dumnezeu. Să arătăm frățietatea noastră față de tot omul. Să ne bucurăm cu cel ce se bucură, (cf. Romani 12, 15) pentru că « prin faptul că te bucuri împreună cu el atunci când se bucură, adică atunci când prosperă în ale sale – ne spune Sfântul Ioan Gură de Aur – tu te cureți de orice invidie și ură ». (În : Omilia la Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel, Omilia XXII, pp. 422-423). Să fim iertători și buni și iubitori cu cei care ne greșesc, de aproape sau de departe, știind cât de Bun și iubitor S-a făcut Dumnezeu Înșuși pentru noi cei păcătoși. Căci « bunătatea naște în noi nădejdea mântuirii și ne umple inima de bucurie » (Sfântul Ioan Gură de Aur, în vol. Problemele vieții, p. 263). Să nu judecăm pe nimeni, ca să nu fim judecați (cf. Matei 7, 1). Pururea să ne aducem aminte că ne-a iertat și ne iartă Domnul și câtă bucurie sufletească ne aduce iertarea care vine de la El,

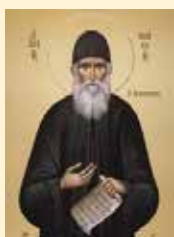
însă fără a ierta noi înșine, bucuria se pierde. Și când suntem iertați și iertăm, să ne rugăm și pentru toți cei știuți și neștiuți, să fie primiți în iubirea cea veșnică a Părintelui Ceresc, pentru Cel ce acum Se naște în ieslea Betleemului pentru mântuirea tuturor. Neiubirea și neiertarea, precum și dorințele de răzbunare, aduc împietrirea inimii oamenilor, care ușor trec la războaie și atrocități și aduc suferințe și lacrimi generație după generație, neam după neam. Să trăim cu multă atenție față de cei săraci și în nevoi, bine știind că Domnul este cu luare-aminte față de fiecare dintre noi, și că dăruind omului, Lui dăruim (cf. Matei 25). Să Îl primim cu bucurie cât mai mult pe Hristos Domnul în Taina Sfintei Împărtășanii, punând înaintea Lui prin Taina Spovedaniei, neputințele noastre trupești și sufletești, știind că dacă a noastră este po-

căința, numai la El este iertarea și vindecarea sufletească, cele de care nu ne putem lipsi pentru mântuire. Chiar dacă încercările vieții fiecăruia sunt multe, neștiute și nevăzute de cei din jur, avem încredințarea că Singur Domnul nu ne părăsește și nu ne uită niciuna dintre ele și că este cu noi la fiecare pas, cu harul Său, dacă Îl primim și Îl rugăm să fie cu noi. Bucuria să fie pururea în sufletele și în viețile fiecăruia dintre dumneavoastră, să o cultivați și să o creșteți cu grijă, căci ea ne-a fost adusă astăzi de Cel ce S-a născut smerit în iesle și a devenit El Însuși Bucuria mântuitoare a vieții noastre !

Rog pe Hristos Domnul, Prunc născut din Fecioara, pe Cel iubitor de oameni, să vă binecuvânteze în aceste zile de mare sărbătoare, să vă facă parte de bucuria cea netrecătoare în Duhul Sfânt și să vă facă parte de împliniri în noul an civil 2025, și pe toți să ne călăuzească cu harul Său spre mântuire, întru mulți și binecuvântați ani !

Rugăciunea pentru lume a Sfântului

Cuv. Paisie Aghioritul

Dumnezeu meu, să nu-i părăsești pe robii Tăi care trăiesc departe de Biserică; dragostea Ta să-i aducă pe toți lângă Tine.

Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care suferă de cancer.

Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care suferă de boli ușoare sau grave.

Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care suferă de infirmități trupești. Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care suferă de infirmități sufletești. Pomenește, Doamne, pe conducătorii țărilor și ajută-i să conducă creștinește.

Pomenește, Doamne, pe copiii care provin din familii cu probleme. Pomenește, Doamne, pe familiile care au probleme și pe cei divorțați. Pomenește, Doamne, pe orfanii din toată lumea, pe toți cei îndurerăți și nedreptățiți în această viață, pe văduvi și pe văduve. Pomenește, Doamne, pe toți cei întemnițați, pe anarhiști, pe narcomani, pe ucigași, pe făcătorii de rele, pe hoți, luminează-i și ajută-i să se îndrepteze.

Pomenește, Doamne, pe toți cei înstrăinați.

Pomenește, Doamne, pe toți cei care călătoresc pe mare, pe uscat și prin aer, și-i păzește.

Pomenește, Doamne, Biserica noastră, pe slujitorii sfințiți ai Bisericii și pe credincioși.

Pomenește, Doamne, toate frățiile monahale, pe stareți și pe starețe, pe monahi și pe monahii.

Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care sunt în vreme de război. Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care sunt prizoniți.

Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care sunt precum păsările vâdate. Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care și-au lăsat casele și serviciile lor și se chinuiesc.

Pomenește, Doamne, pe săraci, pe cei fără casă și pe refugiați.

Pomenește, Doamne, toate popoarele, să le ții în brațele Tale, să le acoperi cu Sfântul Tău Acoperământ, să le păzești de orice rău și de război. Și iubita noastră țară, zi și noapte să o ții la sânul Tău, să o acoperi cu Sfântul Tău Acoperământ, să o păzești de orice rău și de război.

Pomenește, Doamne, familiile chinuite, părăsite, nedreptățite, încercate și dăruiește-le lor milele Tale cele bogate.

Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care suferă de tot felul de boli sufletești și trupești.

Pomenește, Doamne, pe robii Tăi care ne-au cerut nouă să ne rugăm pentru ei.

Paris, Praznicul Nașterii Domnului

† Iosif,

Arhiepiscop al Europei Occidentale

și Mitropolit al Europei Occidentale și Meridionale

**Cercetatu-ne-a de sus Mântuitorul nostru, Răsăritul răsăriturilor, și cei din întuneric și din umbră au aflat adevărul: că din Fecioară S-a născut Domnul.
(Luminânda Praznicului Nașterii Domnului)**

**Hristos Se naște, slăviți-L! Hristos din ceruri, întâmpinați-L!
Hristos pe pământ, înălțați-vă! Cântați Domnului tot pământul, și cu veselie, lăudați-L, popoare, că S-a preaslăvit.**

(Catavasi Crăciun – cântarea I)

Toiag din rădăcina lui Iesei și floare dintr-însul, Hristoase, din Fecioara ai odrăslit, Cel lăudat din muntele cel cu umbra deasă. Venit-ai, întrupându-Te din cea neispită de bărbat, Cel fără de trup și Dumnezeu. Slavă puterii Tale, Doamne!

(Catavasi Crăciun – cântarea a IV-a)

continuare din pagina 2

Sărbătoarea venirii în lume cu smerenie a Pruncului Iisus în peștera din Betleem aduce bucurie nespasă pentru întreaga omenire și este semnul că Dumnezeu învaluiе încă o dată lumea în dragostea Sa cea nemărginită, iar fiecare clipă a vieții noastre devine timp prețios pentru veșnicie, oferindu-ne șansa întâlnirii cu El.

Să petrecem aceste zile binecuvântate de Praznic, lăudându-L pe Pruncul Sfânt împreună cu Preacurata Sa Maică, deschizându-I poarta sufletului nostru și primind harul mântuitor. Să-I oferim ca sălaș Domnului o inimă sinceră și curățită prin dumnezeieștile Taine, făcând din această întâlnire un prilej de înnoire lăuntrică și realizând o comuniune sfântă cu Dumnezeu și cu semenii noștri.

Praznic luminos și binecuvântat !

Pr. Paroh Romică-Nicolae Enoiu

2024 – Anul comemorativ al tuturor Sfinților tămăduitori fără de arginți

Sfinții tămăduitori fără de arginți

În Biserica Ortodoxă Română, anul 2024 este închinat comemorării „tuturor Sfinților tămăduitori fără de arginți” care sunt „cinstiți în evlavie poporului român”, după cum arată Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. O categorie aparte de sfinți sunt Doctorii fără de argint. Ei au fost medicii creștini care aduceau vindecare fără a condiționa actul medical. Pe lângă cunoștințele medicale, Dumnezeu i-a învrednicit cu darul facerii de minuni pentru sfințenia viețuirii lor în Hristos, cu Hristos și pentru Hristos.

Scrierile Sfinților Părinți subliniază că este mare în fața Domnului medicul credincios, fără de arginți, cu inimă primitoare și iubitor de oameni. În decursul anului bisericesc regăsim mai mulți sfinți care au fost Doctori fără de arginți. Biserica noastră îi consideră în această categorie pe Sfinții: Chir și Ioan, Cosma și Damian din Arabia, Cosma și Damian din Asia Mică, Cosma și Damian din Roma, Pantelimon și Ermolae, Mochie și Anichit, Samson și Diomid, Talaleu și Trifon. Aceștia sunt numiți în rugăciunea de la Taina Sfântului Maslu, de ungere cu untdelemnul sfințit, tămăduitori fără de arginți.

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel identifică între tămăduitori fără de arginți și pe „primul medic al Bisericii apostolice amintit de Sfântul Apostol Pavel în epistolele sale, «Luca, doctorul cel iubit» (Coloseni 4, 14), adică Sfântul Apostol și Evanghelist Luca, autorul Evangheliei a treia și al Cărtii Faptele Apostolilor. Tot ca tămăduitoare, din aceeași perioadă de început a creștinismului, trebuie amintită Sfânta Mare Muceniță Tecla, cea întocmai ca Apostolii, ucenică a Sfântului Apostol Pavel”. Patriarhul României amintește ca tămăduitori fără de arginți din primele secole creștine pe „Sfântul Grigorie Taumatargul, Sfântul Ierarh Spiridon, Sfântul Ierarh Partenie de Lampsakos, Sfântul Ierarh Meletie, Arhiepiscopul Antiohiei”, iar mai aproape de noi pe „Sfântul Ierarh Nectarie de la Eghina, Sfântul Ierarh Luca, Arhiepiscopul Crimeei, Sfântul Gherasim din Kefalonia sau Sfântul Cuvios Nichifor cel Lepros”. Pe scurt, voi aminti pe câțiva dintre acești tămăduitori fără de arginți, și o să încep cu Sfântul Apostol și Evanghelist Luca. El este sărbătorit la data de 18 octombrie. Din Sinaxar aflăm că a fost medic și pictor. Ca medic avea o cultură temeinică a timpului său, ceea ce-l situa în partea superioară a societății romane în care trăia. Cu mintea luminată de Hristos Domnul, doctorul Luca devine vestitor al Evangheliei alături de Sfântul Apostol Pavel. După moartea martirică a Apostolului neamurilor, continuă opera acestuia de vestire a Evangheliei în Dalmația, Galia, Italia, Macedonia și mai ales în Grecia. Sinaxarul ne spune că și-a încheiat viața la vârsta de 80 de ani. În locul în care a fost îngropat, Viețile Sfinților ne relatează că, prin puterea lui Dumnezeu, la mormântul lui se săvârșeau vindecări miraculoase.

Sfânta Mare Muceniță Tecla a trăit în epoca apostolică. Era din Iconia și a fost ucenică a Sfântului Apostol Pavel. În Antiohia Pisidiei suferă pentru credința ei în Hristos. A trăit 90 de ani și este sărbătorită la 24 septembrie.

Sfinții Mucenici doctori fără de arginți Chir și Ioan sunt sărbătoriți pe 31 ianuarie și pe 28 iunie. Sfântul Chir era din Alexandria Egiptului, iar Sfântul Ioan din ținutul Edesei. Ei suferă moarte martirică pentru vestirea credinței în Hristos în vremea împăratului persecutor Dioclețian. Sfinții Cosma și Damian din Asia Mică sunt sărbătoriți la 1 noiembrie și au trăit în secolul al 4-lea. Cu același nume mai avem pe Sfinții Mucenici și doctori fără de arginți Cosma și Damian, cei din Roma (pomeniți în 1 iulie), și Sfinții Mucenici și doctori fără de arginți Cosma și

Damian, cei din Arabia (pomeniți în 17 octombrie).

Sfântul Pantelimon, sărbătorit la 27 iulie, este considerat ocrotitorul medicilor și vindecătorul bolnavilor. Martirul lui Hristos Pantelimon este unul dintre cei mai cunoscuți și mai cinstiți sfinți ai Bisericii. El a fost un medic foarte priceput și căutat de pacienți și este un model de doctor următor al lui Hristos. După moartea sa martirică, Sfântul a săvârșit multe vindecări miraculoase. Până astăzi creștinii au evlavie la Sfântul Pantelimon, care este mare vindecător de boli.

Sfântul Trifon a trăit în secolul al 3-lea. A suferit moarte martirică în timpul persecuției ordonate de împăratul Decius. Este sărbătorit la 1 februarie. El este cinstit ca protector al grădinilor și al livezilor împotriva insectelor dăunătoare și a altor calamități naturale, dar și apărător împotriva duhurilor rele și izbăvitor de durere.

Sfântul Grigorie Taumatargul a fost medic și, pentru viața sa curată, a primit de la Dumnezeu darul de a face minuni. A fost ucenicul marelui scriitor bisericesc Origen și Episcop în Neocezarea Pontului. A trecut la Domnul în anul 275. Este sărbătorit la 17 noiembrie.

Sfântul Ierarh Spiridon, originar din Cipru, a fost Episcop al Trimitundei. În timpul persecuțiilor împotriva creștinilor ordonate de Maximian în anul 295 a fost arestat și exilat. În anul 325, a participat la Primul Sinod Ecumenic de la Niceea, unde a uimit pe mulți cu simplitatea cu care a explicat credința ortodoxă. A trecut la Domnul la 12 decembrie 348, în Cipru, la vârsta de 78 de ani. Aceasta este și ziua lui de serbare în Biserica Ortodoxă. Este considerat mare făcător de minuni și vindecător de boli. Sfintele sale moaște se află în insula Corfu, din Grecia.

Sfântul Ierarh Nectarie de la Eghina este sărbătorit la 9 noiembrie. A avut o viață închinată simplității și smereniei. A fost ierarh în Patriarhia Alexandriei. S-a remarcat ca un teolog erudit și un părinte duhovnicesc. Sfântul Nectarie este tămăduitor și grabnic ajutorător.

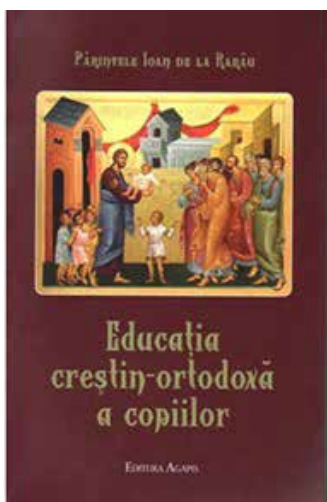
Sfântul Ierarh Luca, Arhiepiscopul Crimeei, tămăduitor de boli și ajutorător în necazuri, este sărbătorit la 11 iunie. A fost medic în Rusia. În 1921 este hirotonit preot, iar în 1923, arhieru. Pe lângă slujirea în Biserică a continuat și activitatea medicală, fiind un reputat chirurg. În 1946 devine Arhiepiscop de Simferopol, în Crimeea. S-a mutat la Domnul la data de 11 iunie 1961.

Sfântul Cuvios Nichifor cel Lepros este cinstit la 4 ianuarie. El a fost un monah grec originar din insula Creta, care a trăit mare parte din viața sa în leprozeria din Chios. Timp de șase decenii viața Sfântului Nichifor a fost marcată de o boală extrem de grea, lepra. După o viață plină de încercări și greutăți, dar și după o nevoiță duhov-

continuare în pagina 9

Lăsați copiii să vină la Mine!

Cum să ne creștem copiii – îndemnuri de la Sfinți și Părinți duhovnicești

Părinți, cel mai important lucru este să câștigați încrederea copilului vostru! Nu știu cum s-o faceți, Dumnezeu să vă lumineze! Părinții noștri ne-au câștigat încrederea prin dragostea cu care ne-au dat libertatea de a alege. Tocmai asta ne-a păzit, iar nu principiile abstracte de creștere. – Părintele Rafail Noica

Dacă copiii sunt educați în bunele obiceiuri, greu își vor schimba purtarea când vor crește. Căci sufletul de copil este ca pânza albă și curată care, dacă o vopsim în vreo

culoare, se vopsește atât de bine încât, ori de câte ori vom vrea s-o revopsim, mereu se va observa culoarea de la început. Așa sunt și copiii. Când se obișnuiesc cu binele, greu se mai schimbă.

– Sfântul Ioan Gură de Aur

Un copil care strigă și vrea să te rănească, de fapt suferă și nu știe cum să-și strige suferința. Și-atunci zi: „Doamne, dă-mi mie puterea să aud dincolo de durerea mea durerea lui, și să ajung la el!” Și veți vedea că se poate rezolva. – Maica Siluana Vlad

Ca metodă, folosiți tot blândețea. Dar asta nu înseamnă să nu le împletim, ci să fie și un pic de asprime, pentru că el dorește să împlinească numai ce vrea el, nu ceea ce trebuie. – Părintele Arsenie Papacioc

Întotdeauna vor fi probleme în educație, foarte multe lucruri n-o să ne iasă, însă atunci când vom încerca să-l educăm pe copil în

dragoste vom avea succes. – Părintele Alexie Uminski

Dacă îi dăm unui copil de la cea mai fragedă vârstă reguli, mai târziu n-o să ne mai ostenim, pentru că obiceiul a devenit deja lege. – Sfântul Ioan Gură de Aur

Relațiile copilului cu tatăl modelează și relațiile lui cu Dumnezeu. Dacă tatăl a fost rece, distant, înstrăinat, copilul îl va percepe și pe Dumnezeu la fel, în mod inconștient. Prin însăși purtarea sa, un tată bun, tandru, care comunică și îmbrățișează, pune în sufletul copilului baza unor relații bune, apropiate, de încredere cu Domnul. – Părintele Eumenie Peristâi

Copiii au probleme atunci când părinții lor nu sunt cum trebuie. Nu trebuie să-i certăm, ci să-i sfătuim. Dacă vrem să facă ceva, trebuie mai întâi să le dăm noi un exemplu bun, apoi să ne ridicăm mâinile la rugăciune. – Sfântul Porfirie Kafsokalivitul

Rugăciunea mamei pentru pruncii ei este mai puternică și mai ascultată chiar și decât rugăciunea preotului. Rugăciunea mamei nu are egal. – Părintele Iustin Pârnu

Trebuie să le dăm copiilor noștri evlavie odată cu laptele mamei, fiindcă atunci când copiii sunt încă mici, se iau după părinți, îi copiază. Tocmai atunci trebuie să ne îngrijim de cel mai important lucru: copiii să înregistreze pe casetă bunătate și dragoste. Iar când vor crește, trebuie să fim atenți și să acționăm cu discernământ și cu prevedere, ca atunci când întoarcem un ceas.

– Sfântul Paisie Aghioritul

Stați de vorbă mai mult cu copiii voștri. Priviți-i mai atent. Fiți mai înțelegători față de ei. Acordați-le mai multă grijă. Căutați să înțelegeți mai adânc viața lor. Să nu vă închipuiți că v-ați făcut datoria dacă le-ați asigurat hrana și haina. Gândiți-vă că fiii voștri nu au numai stomac și trup. Aduceți-vă aminte că fiii voștri au și inimă, și suflet. – ÎPS Iustinian Chira

Hristos pruncul

de pr. Alexei Mateevici

Fecioara-Mamă Îl umbrește,
Spre Fiul-Dumnezeu plecată,
Și sfânta dragoste-i lucește
În fața Ei, cea luminată.

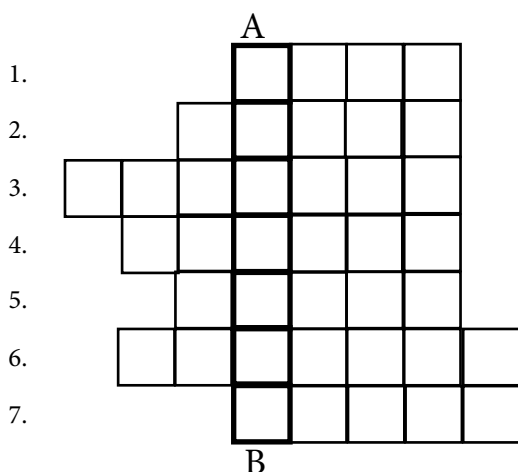
Iar El, prevedere adâncă,
Senin se uită înainte,
Și vede lumea cea nătângă,
Ce pe arginți la chin îl vinde.

Rebus de Crăciun

Descoperiți pe verticala A-B locul Nașterii Domnului Hristos.

1. Împodobim de Crăciun un...
2. Hristos Domnul a fost numit în Vechiul Testament...
3. Îngerul Domnului a vestit întâi Nașterea la ...
4. Cântarea specifică de Crăciun se numește...
5. Mântuitorul a fost așezat după naștere în...
6. Apostolii Domnului se numesc...
7. Mama Domnului Hristos se numește...

Cântec vechi de Sărbătoare
La Nașterea Domnului închinare
Adus de cei mari și mici
Pe la case de bunici.
Colindul

În iarnă grea, pe ger cumplit,
Pe drum o sanie-a venit,
De reni e trasă orișicum,
E sania lui ...?

Moš Crăciun

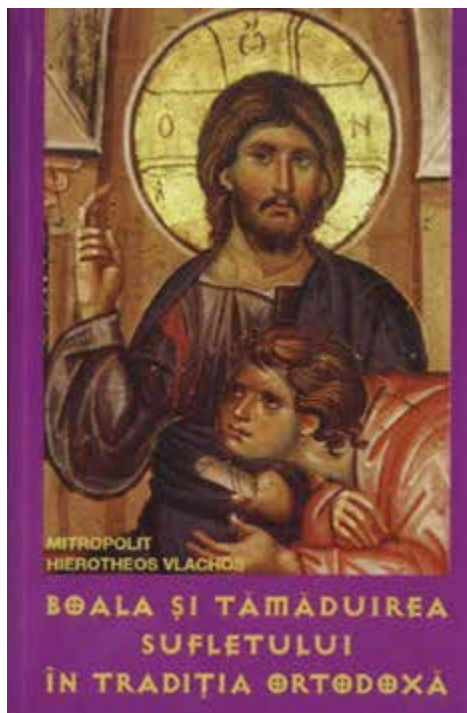
Stă în curte, lângă pom.
Îi zici om, dar nu e om;
Și când soarele-ncălzește,
Nu-l mai vezi, că se topește.

Omni de zăpadă

Are tălpi, n-are picioare,
Fuge iute doar la vale,
Iar la deal, urcă agale.
Santia

Psihoterapia și rădăcinile ei duhovnicești

Ce este psihoterapia? O formă de terapie prin cuvânt. Iar rădăcinile ei se regăsesc în lumea duhovnicească, acolo unde „cuvântul lui Dumnezeu e viu și lucrător și mai ascuțit decât orice sabie cu două tăișuri, și pătrunde până la despărțitura sufletului și duhului, dintre încheieturi și măduvă, și destoinic este să judece simțirile și cugetările inimii” (Evrei 4, 12).

Într-o discuție despre psihologia rugăciunii cu conf. univ. dr. Iulia-Odetta Di-

mitriu am descoperit că și psihologia folosește „intrarea în camera ta”, nu doar ca o retragere în liniștea casei tale, ci și o tehnică de selectivitate senzorială, o ajustare a lumii simțurilor, sau, cum spune frumos Patericul, o „închidere a ferestrelor inimii tale”.

Apoi l-am citit pe prof. univ. dr. Daniel David, rector al UBB Cluj, psihoterapeut și unul dintre cei mai titrați profesori de psihologie clinică și psihoterapie. La domnia-sa am remarcat relația pe care o vede între teologie și psihoterapie.

Într-unul din tratatele sale (Tratat de psihoterapie cognitive și comportamentale/ Daniel David. Ed. a 3-a, Iași, Polirom, 2017), printre tehnicile de restructurare cognitivă apar și „Tehnici cognitive-comportamentale spirituale”, care ajută, în special pe cei credincioși, la transformarea cognițiilor iraționale și disfuncționale. De altfel, prof. Aaron T. Beck, fondatorul psihoterapiei cognitive-comportamentale, afirma că „tradiția iudeo-creștină exprimată în Biblie este o carte de autoterapie care a determinat, probabil, mai mulți oameni să se schimbe decât toți terapeuții lumii la un loc...”. La rândul său, prof. David spune că unele din tehnicile terapeutice provin din religie.

Astfel, pentru cei ce caută dovezi, mântuirea este un proces terapeutic. Biblia și operele Sfinților Părinți, din această perspectivă, sunt adevărate tratate de psihoterapie în care postul, rugăciunea, iertarea (maica Siluana Vlad avea un Seminar al Iertării, ca terapie), smerenia și toate cele arhicunoscute de noi, teologii, nu sunt doar vorbe goale-n fața lumii, ci, iată, de acum, și practici de viață dovedite științific, că au impact real asupra transformării și salvării omului din dezechilibrele sufletești. Psihoterapia nu mai vede un război între teologie și psihologie, ci, dimpotrivă, mulți autori caută să folosească și resursele spirituale ale religiozității în cadrul tehnicilor terapeutice.

Exemplificările prof. Daniel David în privința tehnicilor psihoterapeutice sunt lămuritoare:

- *decastrofarea* se regăsește la Romani 8, 38-39: „Fiindcă sunt

încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele viitoare, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nici o altă făptură nu va putea să ne despartă de iubirea lui Dumnezeu cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru”;

- *toleranța la frustrare* se fundamentează pe 2 Timotei 3, 12: „Prigoniți vor fi și toți cei ce voiesc să trăiască cucernic în Hristos Iisus”. Sau la Filipeni 4, 6-7: De nimic nu vă îngrijorați, ci întru totul faceți-i cunoscute lui Dumnezeu cererile voastre prin rugăciune și ruga cu mulțumire și pacea lui Dumnezeu care covârșește toată mintea să vă păzească inimile și cugetele întru Hristos Iisus”;

- *modificarea filosofiei de viață* se regăsește peste tot în Noul Testament unde se vorbește de omul nou, Adam cel nou, care leapădă cele vechi, ale lumii și se îmbracă în Hristos;

- *acceptarea necondiționată* se regăsește la Efeseni 4, 32: „Ci fiți buni între voi, milostivi, iertându-vă unul altuia, așa cum și Dumnezeu v-a iertat vouă întru Hristos”, la care putem adăuga atitudinea Tatălui din Pilda fiului risipitor;

- *emoții funcționale negative* regăsim la 2 Corinteni 7, 9-10: „Acum mă bucur nu pentru că v-ați întristat, ci pentru că v-ați întristat spre pocăință; fiindcă după Dumnezeu v-ați întristat, pentru că să nu aveți nici o pagubă din partea noastră. Căci întristarea cea după Dumnezeu aduce pocăința spre mântuire, fără părere de rău; iar întristarea lumii aduce moarte”.

La acestea putem adăuga zeci, sute de pagini, căci acest text își propune doar să ajute pe cei ce încă mai sunt prinși între iadul îndoielii și deznădejdea lipsei de dovezi științifice asupra credinței. Ce este postul dacă nu control al impulsurilor?! Dar paulul și bărna din ochi ce sunt, dacă nu cumva responsabilitate și realism privind propria persoană?! V-ați întrebat ce mare beneficiu terapeutic îl aduc soroacele de pomenire ale celor adormiți în cazul unor crize de doliu/pierdere a celor dragi?! Oare „Cel fără de păcat dintre voi să arunce cel dintâi piatra” nu este fundamentarea teologică a normalizării psihoterapeutice și a acceptării non-judicative a pacientului?! Pilda samarineanului milostiv rămâne etern icoana mult-pomenitei astăzi empatii. Căci dragostea de aproapele rămâne cea mai mare dintre toate virtuțile, cum bine știm. Iar științific vorbind, cu dovezi numărabile, ea poate acoperi mulțime de defecte ale aproapelui. Și putem continua tratate întregi în acest fel. Poate că cea mai terapeutică formulă de „găsire” a Raiului rămâne realista formulare „fă Rai din ce ai!”.

În concluzie, bucurați-vă, voi cei care căutați dovezi științifice pentru credință. De acum, le aveți din plin. În psihoterapie mai ales. Astfel, ateismul științific este distrus... științific.

Pr. Eugen Tănăsescu

Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor de la Stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul Cel de sus, Doamne, Slavă Ție!
(Troparul Praznicii Nașterii Domnului)

Contemplarea naturii și ieșirea din depresie

Atunci când vede sau se gândește la un mediu artificial, de oraș (clădiri înalte, din oțel și sticlă, beton, asfalt), mintea noastră resimte stres, făcând conexiunea cu traficul și zgomotul orașului, cu graba și viteza cu care se derulează activitățile, iar aceasta creează neliniște și anxietate. Din contră, peisajele din natură, prin calmul legănării elementelor ei, prin liniștea și frumusețea lor, îndeamnă la introspecție și meditație, la acalmie și bucurie. Iar aceasta înseamnă stare de bine fizic și spiritual.

În legătură cu rolul benefic pentru sănătatea trupească și psihică al mediului natural asupra omului de astăzi, cel mai detaliat studiu a fost realizat de un grup de cercetători britanici, de la Universitatea Essex. Ei au urmărit starea de sănătate fizică și mentală a locuitorilor din peste 5.000 de case, care s-au mutat fie de la oraș într-o zonă înverzită de țară, fie dintr-o astfel de zonă, într-un oraș cu blocuri din beton, sticlă și aluminiu. Cercetarea a durat trei ani. La sfârșitul ei, s-a constatat că oamenii care se mutau de la oraș într-o zonă cu multă verdețură prezentau o reducere masivă a simptomelor depresive, spre deosebire de cei care se mutau într-o zonă cu blocuri, la care depresia se accentua (J. Hari, *Legături pierdute. Cauze reale ale depresiei și soluții surprinzătoare*, traducere din engleză de Oana-Marina Badea, Editura Trei, București, 2019, p. 166).

În legătură cu persoanele depresive, s-a observat că plimbarea prin natură le produce o scădere a nivelurilor de ruminare, adică de remușcări sau muștrări de conștiință pentru fapte reale sau imaginare. În plus, însuși actul de a te plimba sau efortul moderat depus are efecte pozitive constatate asupra funcțiilor executive, precum capacitatea de planificare și de focusare a atenției, asupra anxietății și a tulburărilor din spectrul depresiei (Anders Hansen, *Creierul ecranului*, traducere din limba suedeză de Carmen Vioreanu, Editura Publica, București, 2022, p. 165).

O simplă plimbare prin natură sporește cu 50% nivelul de creativitate. Probabil din acest motiv, marii oameni de cultură și literatură, pictorii, scriitorii, compozitorii etc. apelau intuitiv la acest rezervor de creativitate (Manfred Spitzer, *Singurătatea, boala nerecunoscută*, traducere din germană de Andra-Octavia Drăghiciu și Alexandra Furnea, Editura Humanitas, București, 2023, p. 206).

Rolul benefic al naturii asupra psihicului uman

Manfred Spitzer, în lucrarea dedicată singurătății și efectelor acesteia, menționează o suită de patru experimente, vizând rolul benefic al naturii asupra psihicului uman. Într-unul dintre acestea, 98 de participanți au privit timp de 2 minute patru imagini: patru peisaje din natură sau patru imagini cu orașe. După aceasta, au fost întrebați asupra capacității de a se adânci în aceste imagini, iar apoi li s-a cerut să răspundă la niște întrebări ce vizau motivații intrinseci (a avea relații sociale numeroase și puternice, a contribui la binele comunității) sau extrinseci (a acumula bani sau capital, a avea succes financiar și a se bucura de reputație și admirația celor din jur). La cei care au privit imagini din natură s-a constatat o

creștere a motivației intrinseci și a autonomiei personale. Tot la această, s-a observat o creștere a comportamentelor pro-sociale, manifestate în donații sau filantropie. Observația oamenilor de

știință a fost următoarea: „Cu cât se cufundau mai adânc în imaginile naturale, cu atât mai probabil era ca participanții să ia decizii mai generoase, și cu cât se cufundau mai adânc în imaginile urbane, cu atât deveneau mai puțin generoși, respectiv mai avari” (M. Spitzer, *Singurătatea, boala nerecunoscută*, pp. 217-218). Cercetătorii au constatat că „imersiunea în natură scade egoismul, ca și cum ego-ul ar deveni mai mic în fața munților și a văilor, a copacilor și a râurilor”. Și tot în această cercetare, s-a observat că însuși privirea unui tablou sau a unor imagini din natură declanșează aceleași stări pozitive și pro-sociale.

Pentru a înțelege și mai bine rolul și efectul binefăcător al naturii asupra sănătății fizice și psihice a omului, este suficient să cităm cuvintele autorilor cercetării: „Conform descoperirilor noastre, contactul cu natura are un efect de umanizare asupra noastră și ne întărește autenticitatea și simțul conexiunii cu lumea, ceea ce are drept rezultat orientarea atenției spre ceilalți în loc de noi înșine, lucru care duce la gesturi de generozitate față de cei din jur. (...) Datele noastre sugerează că pierdem conexiunea cu alți oameni în aceeași măsură în care pierdem conexiunea cu natura”.

Într-o altă cercetare, oameni care locuiau la oraș au fost rugați să se plimbe prin natură câteva zeci de minute. După finalul plimbării, li s-a testat dispoziția și concentrarea. Dacă în general acestea crescuseră substanțial, la persoanele depresive starea lor se îmbunătățise de cinci ori.

Stare de bine accentuată în apropierea parcurilor sau pădurilor

Un alt grup de cercetători britanici, de această dată de la Universitatea din Exeter, au analizat dacă faptul că locuim în apropierea parcurilor și a pădurilor are efect asupra stării de bine fizice și psihice. Cercetarea a durat 18 ani, iar eșantionul a cuprins peste 10.000 de persoane. Concluzia a fost aceea că oamenii care trăiesc în centre aglomerate suferă mai frecvent de boli psihice, precum depresia sau chiar schizofrenia, decât cei care locuiesc în zonele înconjurate cu verdețură, datorită unei modificări în fiziologia creierului.

După doar cinci minute petrecute în natură, observă el, dispoziția noastră devine mai veselă, iar stima de noi înșine crește considerabil. Aceasta e din cauza a ceea ce în psihologie se numește „teoria restaurării” sau „a recuperării eului”, în sensul că șederea în natură, ba chiar și privirea pentru 40 de secunde a unor peisaje, ne modifică substanțial dispoziția.

Într-un context în care se vorbește tot mai des despre numeroase afecțiuni fizice și psihice pe care le produce statul pe un scaun, în fața ecranului, redescoperirea efectelor terapeutice ale naturii constituie o alternativă pozitivă, benefică pentru omul contemporan și în mod special pentru copiii și tinerii, a căror viață nu se mai desfășoară, ca altădată, în natură și alături de prieteni, ci în compania dispozitivelor neînsuflețite și reci, dar cu o putere de atracție și de seducție și cu un puternic potențial adictiv.

Pr. Prof. Dr. Ioan C. Teșu

continuare din pagina 5

nicească demnă de Pateric, în anul 1964, în ziua de 4 ianuarie, Cuviosul Nichifor s-a mutat la Domnul. El este grabnic ajutor pentru cei ce trec prin boli molipsitoare.

Acestor sfinți ne rugăm și noi spunând: „Sfinților cei fără de arginți și de minuni făcătorilor, cercetați neputințele noastre. Și ca unii care în dar ați luat, în dar dați-ne nouă”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei

Patriotismul fondatorilor Rugului Aprins

Patriotismul - un cuvânt care, din păcate, este evitat astăzi sau este rostit cu timiditate, cu jenă, mai degrabă, urmare tocmai a erodării înțelesurilor sale profunde. Fiindcă propaganda multiplelor dictaturi prin care a trecut România în secolul XX, cea comunistă în special, a contribuit masiv la această „realitate” deforma(n)tă.

S-ar putea înțelege, din ultimele două articole ale acestei rubrici, că dedicarea totală către căutarea mistică, pe calea rugăciunii și a trăirii isihaste, i-ar fi îndepărtat total de lume pe membrii emblematici ai Rugului Aprins - ceea ce ar fi o eroare. În realitate, cei peste 50 de participanți, în timp, la întâlnirile Rugului Aprins erau personalități cu pregătiri universitare și ocupații foarte diverse, de o uimitoare policromie, preoți de mir și monahi, oameni de artă și scriitori, oameni dedicați științelor exacte, dar animați deopotrivă de deschideri culturale universale: filosofi, literați, muzicieni, artiști plastici, medici, matematicieni, fizicieni, chimiști, biologi, arhitecți, ingineri, economiști, specialiști în drept, sociologi etc. și, bineînțeles, teologi. Căutarea isihastă le era temelia, iar asta se petrecea strict în lăuntrul Bisericii, întrucât erau intelectuali îmbisericiți.

Fiindcă majoritatea trăiau în lume, cu excepția câtorva monahi, nu puteau rămâne indiferenți la problemele cele mai acute și la crizele social-politice prin care trecea lumea în care se nevoiau. Iată de ce căutau și răspunsuri, uneori au și găsit, la aceste încercări.

În ceea ce privește cei câțiva membri fondatori, dar și cvasi-majoritatea celorlalți participanți la întâlnirile Rugului Aprins, se poate afirma fără greș că erau adevărați patrioți. Astfel încât încă din perioada de formare, înainte de întâlnirile Rugului Aprins pornite în anii '40 la Mănăstirea Antim din București, câțiva dintre ei au luat atitudine fermă împotriva exceselor și extremelor politice.

Jurnalistul și poetul Sandu Tudor, viitorul Părinte Daniil de la Rarău, a scris în ziarul „Credința” articole foarte aspre atât împotriva extremei drepte, cât și împotriva extremei stângi. Fapt pentru care a avut greu de pățimit, și dintr-o parte, și din cealaltă, fiind băgat în lagăre și închisori, sub diferite pretexte. A murit pentru Hristos, ca un martir, în închisoarea de la Aiud (17 noiembrie 1962).

Articolele sale, scrierile altor personalități ale Rugului Aprins reprezentau în acei ani o alternativă decentă, echilibrată, inteligentă la naționalismul de inspirație extremistă care bântuia în toată Europa. Jurnalistul Sandu Tudor aduce astfel o contribuție asupra căreia nu s-a meditat îndeajuns, anume pledează pentru „univer-

salismul românesc” și scrie memorabile pagini, explicit patriotice, polemice, totodată, la adresa curentelor (pseudo)naționaliste ale vremii. Iată un fragment din articolul „Patriotismul străbun”, publicat în ziarul Credința, nr. 569, 22 octombrie 1935: „*Avem și noi partide naționaliste care voiesc să ne învețe ce e dragostea de țară. Ce rușine stearpă, ce sărăcie e «ideea națională» a lor! Din pricina aceasta nu are puterea să răstoarne brazda acestei țări, să o reînnoiască, să rodească cum trebuie. Ca să înțelegeți toată greutatea de adevăr a acestor cuvinte, ar trebui să ne înprospătăm în suflete ceva din vechiul patriotism românesc, azi cu desăvârșire pierdut, acea iubire de «sfânta moșie». Patriotismul nostru de astăzi aproape nici nu există. E un patriotism laic, burghez, de împrumut, uscat, învățat papagalicește o dată cu catehismul, pe băncile școlilor primare, la o serbare de fine de an lângă un tricolor. E venetic. A fost găsit de către tinerii boieri «bonjuriști» pe străzile Parisului și e fructul Revoluției franceze, nu al celei rumânești. Din pricina aceasta, «ideea naționalistă», vânturată ca o marfă electorală, nu poate trece de șovinism, adică de o exaltare oarbă a egoismului «valahist», un fel de idolatrie tâmpă de sine însuși.*

Străbunul patriotism, iubirea rumânească de țară, acest glas al pământului nostru înăbușit de automatismul ideilor patriotarde ale demagogilor, e cu totul altceva. Mai întâi, el e un simțământ firesc, larg, religios, care suie din adâncuri spre înălțimi, un grai viu pe care îl auzi tremurându-ți în măruntaie și în oase, ce te leagă cu talpa de glia și căminul tău, ridicându-te cu fruntea în soare și în stele...

Mult mi-e drag și aș dori să vorbesc despre vechiul patriotism românesc, așa cum l-a întrezărit fratele nostru tragic și nebun, Eminescu, așa cum îl putem și noi afla, risipit în hrisoave și în cronici, dar mai ales viu de tot în cântecele țărănilor și haiducilor, în atingerea cu pământul, apa și văzduhul românesc. Dar cum să vorbești în veacul tuturor strămteteților despre această largă generozitate rumânească? E așa de îndepărtat de noi acest înțeles, pentru că nu mai trăim duhovnicește nimic.

Am uitat să ne iubim țara și femeia cu o dragoste curată, cu simțământul fără prihană cu care ți-e dragă o floare, un vas antic zmălțuit minunat, un vers rar sau o icoană legendară. Am pierdut de prisos această bogăție. Ea a existat cândva.

Un ucenic de demult începea așa viața maestrului său: «părea că îi e rușine de a se afla într-un trup». Așa și nouă azi, ar fi să ne fie rușine de a ne afla robi legați de trup și pământ, în chip josnic; pentru că trupul și pământul sunt atunci piedici, scopuri în sine. E o rușine atunci să ai un trup sau o patrie, ca tot ce stă în egoism și șovinism. Patria și trupul sunt numai niște punți peste care să treci în tărie și cu smerenie spre cer și spre suflet. Pământul e sfânt pentru că reazimă pe umerii lui un cer cu stele și te face să descoperi înălțimile și adâncimile lumii. Trupul e sfânt pentru că e un templu în care e o lumină dumnezeiască.

Adevăratul patriotism înțelege neamul ca un uriaș trup sfânt în care umblă ca într-un altar sufletul lui Dumnezeu. Patriotismul străbunilor noștri așa era, sacru, se confunda cu Biserica. Din pricina aceasta, nu ca în Apus, Biserica și Statul una au fost totdeauna, niciodată în vrăjmășie”.

Patriotismul fondatorilor Rugului Aprins nu era nicidecum o for-

continuare în pagina 11

Anatomia sfințeniei

Închinarea la sfintele moaște nu este nici *idolatrie* - cum ne acuză, pe nedrept, unele confesiuni -, nici *obscurantism*, cum o mai etichetează unele minți „luminate”.

Nu este idolatrie, pentru că noi nu cinstim pe sfinți sau sfintele moaște *in sine*. Doar Dumnezeu este izvorul sfințeniei. Harul dumnezeiesc poate sălășlui într-o persoană, în trupul ei sau în ceea ce rămâne din acesta după trecerea la cele veșnice. Închinătorul veneratează, așadar, când se apropie de o raclă cu sfinte moaște, pe Dumnezeu Însuși, pe Cel Care se „*odihnește întru sfinții Săi*”. Minunile care se întâmplă celor care se închină cu credință și se deschid spre a primi ajutorul lui Dumnezeu, da!, ele se petrec *prin mijlocirea sfinților* ale căror moaște le cinstim. Cei care contestă această lucrare nu fac decât să-L „limiteze” pe Dumnezeu, să-L facă „neputincios” în a lucra în și prin creația Sa.

Pe de altă parte, a acuza de obscurantism pe acești pelerini, a eticheta închinarea lor la sfintele moaște drept un gest „*macabru*” făcut de „*pupători de oase*” denotă un alt tip de îngustime. Aici e lesne de sesizat o viziune strict anatomică asupra omului care n-ar mai valora, după moartea sa, mai mult decât suma elementelor chimice din care este alcătuit corpul său (sau cadavrul, cum i se mai spune). Denotă o înjosire a trupului, o negare a demnității acestuia sau, în orice caz, o „excomunicare” a sa din relația cu sufletul.

Trupul și sufletul nu pot fi abordate separat pentru că aparțin, în egală măsură, unui aceluiași om. *Sfântul Maxim Mărturisitorul*, ca și alți Sfinți Părinți, insistă asupra legăturii strânse dintre suflet și trup care se menține chiar și după temporara lor despărțire: „*După moartea trupului, sufletul nu se mai numește simplu suflet, ci suflet al omului și suflet al unui om anume. (...) Trupul e muritor după fire, dar nu este dezlegat de întregul uman din pricina nașterii. Căci nu se numește trupul simplu trup, după despărțirea de suflet, ci trup al omului și trup al unui oarecare om, chiar de se corupe și se dizolvă în elementele din care este. (...) În amândouă, adică și în suflet și în trup, relația cugetându-se drept ceva ce nu poate fi smuls, întrucât sunt părți ale întregii specii umane, înfățișează și aducerea lor*

împreună la existență și dovedește și deosebirea dintre ele după ființă, nevătămând în nici un fel rațiunile sădite în ele după ființă. Deci nu e cu puțință peste tot a afla

sau numi vreun trup sau suflet în afară de relația dintre ele” (Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, EIBMBOR, 1983, p. 100). Din acest punct de vedere, expresia *trup neinsufletit* nu are acoperire teologică. Cel puțin, nu una totală. Pentru că, deși sufletul se desparte de trup, el continuă să rămână într-o legătură cu acesta, nu este o ruptură completă și radicală. De aceea este și reversibilă „ruptura” la învierea de obște.

Paradoxal - sau nu -, taman cei care contestă sfințenia moaștelor dau trupului, în această viață, o exagerată atenție, ridicându-l, practic, la nivel de reper absolut. Are loc, așadar, o extrem de curioasă balansare între maxima grijă (în viață) și disprețul total (la moarte) față de trupul uman. Dispreț care culminează în susținerea incinerării în locul îngropării trupului. O inconsecvență jenantă, explicabilă printr-o viziune materialistă, reducționistă asupra vieții umane. Numai credința într-un Dumnezeu al Cărui Fiul a luat firea omenească și S-a întrupat poate fi sursa unei concepții sănătoase asupra trupului nostru. Trupul este menit să ne *slujească*, în viață, iar la moarte să fie ca o *sămânță* așezată în pământ până la obșteasca înviere. Atunci, sufletul nostru se va uni iarăși cu trupul de care este legat doar că, de data aceasta, trupul va primi alte însușiri decât cele pe care le are acum, fiind unul „nesticăcios”. Ca un fel de anticipare a acestei învieri, ca o pregustare, Dumnezeu ne-a lăsat până atunci sfintele moaște.

Pr. Constantin Sturzu

Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de ființă naște și pământul peștera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc și magii cu Steaua călătoresc. Că pentru noi S-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, Cel mai înainte de veci. (Condacul Praznicului Nașterii Domnului)

continuare din pagina 10

mă de activism politic, ori o formă de permanentă luptă cu cei de alte nații, nu era filețism. Dimpotrivă. Sandu Tudor încheie astfel articolul de mai sus: „*În vechime pentru bunii și străbunii noștri a fi pravoslavnic, a fi ortodox și a fi rumân era același lucru. Patriotismul nostru înainte de Revoluția franceză era una cu credința noastră. Patriotismul rumânesc de altădată era o scară spre duhovnicie, era o generozitate, nu frica de oameni de alt neam, sau rasă. Era dragoste demnă de neam și lege, nu ură inferioară și șovină. Din pricina aceasta a fost rodnic*”.

Profesorul universitar Alexandru Mironescu (1903-1973) -

membru fondator al Rugului Aprins, împreună cu Sandu Tudor și cu părintele Benedict Ghiuș -, cercetător chimist, filosof, scriitor, a trăit impecabil întreaga sa viață, fiind un model de patriotism. Ca și Sandu Tudor, a scris încă din interbelic memorabile pagini. Ulterior, mai ales în *Jurnalul* său, publicat deja integral (3 volume), dar și în alte scrieri memorialistice, pot fi găsite nenumărate pagini exemplare, care-i ilustrează patriotismul.

Scrierile acestor personalități ale Bisericii și, mai ales, viața lor ne demonstrează că extremismul politic nu trebuie confundat cu patriotismul.

Prof. Dr. Marius Vasileanu

Rugăciunea scurtă, dar adeseori făcută, e mai de folos decât cea lungă

In perioada postului încercăm să ne preocupăm de lucrurile duhovnicești și înălțătoare. Acum acordăm o atenție deosebită rugăciunii și postului pentru că știm din propria experiență că roadele lor sunt curățitoare și ușurătoare de suflet. Ele ne elibe-

rează de povara și zgura nevăzută a păcatului, care de multe ori ne întunecă mintea, ne obosește trupul și ne lipsește de energia și puterea vieții. Așa cum păcatul este o pregustare a morții și a finalității omului ca ființă vie, orice strădanie duhovnicească este o pregustare a vieții adevărate, a vieții lui Dumnezeu în Biserică, în tradiția ascetică a Părinților și în ascultare.

Rugăciunea este una dintre marile taine ale vieții omului. Deși teoretic știm ce este, ea este mereu altfel, într-o continuă dinamică și putere de înnoire. Domnul Hristos ne oferă sfaturi prețioase despre modul în care să ne rugăm. Ele sunt în același timp simple, dar cuprinzătoare, mobilizatoare și sigure. Ne țin pe calea cea dreaptă, lipsită de rătăcirii. Sfaturile Domnului în privința rugăciunii nu sunt spectaculoase, ci sunt în primul rând practice: „Tu însă, când te rogi, intră în camera ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău, Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție” (Matei 6, 6).

Omul este îndemnat să se roage în camera sa, în ascuns. În tradiția Părinților, acest lucru înseamnă că omul trebuie să se roage mai intens în sufletul său pentru că există o anatomie exterioară și una duhovnicească sau interioară: „Omul este o doime: cel din afară și cel lăuntric, al trupului și al duhului. Cel din afară este văzut, trupesc, iar cel lăuntric este nevăzut, duhovnicesc sau potrivit cuvântului Apostolului Petru: «Omul cel ascuns al inimii, într-o nestrăcută podoabă a duhului blând și liniștit» (1 Petru 3, 4). Și Sfântul Pavel lămurește îndoita fire omenească, spunând: «Cu toate că omul nostru cel din afară se strică, omul nostru cel dinlăuntru se înnoiește zi de zi» (2 Cor. 4, 16)” (Sbornicul, volumul 1, Editura Episcopiei Alba Iuliei, 1993, p. 13).

În orizontul acestei vieți trecătoare, adevărul exprimat de Sfântul Pavel, că omul exterior se deteriorează pe măsură ce trec anii, dar cel interior se înnoiește mereu prin lucrarea duhovnicească a rugăciunii, ne arată că în punctul maxim al degradării noastre trupești, adică în proximitatea morții, putem fi, prin rugăciune, la punctul maxim al înnoirii sufletești și al comuniunii cu Izvorul vieții. Acestei duble anatomii a omului îi corespund și alte realități. Am regăsit de exemplu că și învățătura este, la fel, de două feluri, una exterioară, și alta lăuntrică. Iată ce învață Părinții: „De aceea și învățătura este o doime; cea din afară și cea lăuntrică într-o cugetare de Dumnezeu; de afară în înfloriturile meștesugului vorbirii, dinlăuntru în rugăciuni; din afară în minte ascuțită, dinlăuntru în focul duhului, de afară în lucrări iscusite ale frumuseții, dinlăuntru în privirea celor nevăzute; de afară cunoștința care îngâmăfă (1 Cor. 8, 1), pe când dinlăuntru cea care se smerește; într-adevăr, cunoștința cea din afară este iscoditoare, vrând să afle toate, pe când cea lăuntrică ia aminte de sine și nimic altceva nu dorește, decât să-L cunoască pe Dumnezeu” (Ibidem, pp. 13-14).

Și în privința rugăciunii avem aceeași împărțire. „Rugăciunea de asemenea este o doime - din afară și lăuntrică; cea care se face la arătare și

cea care se face în taină; cea care se săvârșește în adunare și cea care se rostește în singurătate; rugăciunea făcută ca o îndatorire și rugăciunea săvârșită de bunăvoie. Cea care este îndeplinită ca o rânduială și se va face în chip văzut, după tipicul bisericesc, rugăciunea cea obștească își are timpurile ei: Miezonoptica, Utrenia, Ceasurile, Liturgia, Vecernia și Pavcernița, rugăciuni la care oamenii sunt chemați de sunetul clopotelor, fiindcă ei trebuie să le ducă în fiecare zi Împăratului ceresc, ca pe o cuvenită danie. Pe când rugăciunea care se face în taină, de bunăvoie, se săvârșește uneori fără să aibă nevoie de o vreme anumită, ci după voia fiecăruia, fără nici un fel de chemare, ci numai din imboldul duhului însuși. Cea dintâi, adică rugăciunea bisericească, cuprinde un anumit număr de psalmi, de tropare, de canoane și de alte cântări și de lucrări preoțești, pe când cealaltă (cea tainică, cea de bunăvoie), așa cum nu ține seamă de o vreme anumită, tot așa nu-și hotărăște nici numărul rugăciunilor, ci fiecare se roagă atât cât vrea, uneori mai puțin, alteori mai mult”, suntem învățați în culegerea numită Sbornic (vol. 1, p. 14).

Știm din Sfintele Evanghelii că Dumnezeu prețuiește foarte mult mișcarea liberă a omului, și din aceasta deducem că este foarte folositoare pentru om rugăciunea interioară, mai ales pentru cei care nu sunt la mănăstiri și nu participă zilnic la programul de rugăciune. Rugăciunea interioară este cea născută din imboldul duhului omului și se săvârșește, cum se zice în această culegere, de „bunăvoie”, adică cu o anumită învoire sufletească, bucurie și elan duhovnicesc. De aceea, ea este de foarte multe ori cea mai apropiată de sufletul omului. În spiritualitatea isihastă, această rugăciune tainică este de multe ori rostirea scurtei formule: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă!”, dar pot fi și alte formule scurte de adresare către Sfânta Treime, Maica Domnului, sfinții îngeri și ceilalți sfinți.

Părinții ne învață că o rugăciune scurtă, dar spusă de mai multe ori pe zi este mai de folos pentru om decât o rugăciune îndelungată făcută o dată sau de două ori. Acest îndemn pare să fie de foarte ajutor pentru cei care nu pot, din cauza programului încărcat, să își îndeplinească programul zilnic de rugăciune. Sbornicul ne spune: „Cu privire la rugăciunea făcută de minte în inimă, am aflat de la cei iscușiți în cugetarea de Dumnezeu că e mai înflăcărată și mai de folos rugăciunea scurtă, dar lucrată ades, decât cea lungă. De altminteri, și rugăciunea lungă e foarte folositoare, dar numai pentru cei desăvârșiți, iar nicidecum pentru cei începători. Mintea omului, care nu e deprinsă cu ea, nu poate rămâne multă vreme în rugăciune lungă în fața lui Dumnezeu, ci omul e biruit de obicei de neputința nestatorniciei minții, este risipit între cele din afară și de aceea într-însul repede se răcește căldura duhului. O astfel de rugăciune nu mai este rugăciune, ci numai tulburare a minții, ce se naște de pe urma abaterii gândurilor când într-o parte, când într-alta; și aceasta se întâmplă adeseori la cântările bisericești de obște, cât și în praxile ce se citesc îndelung prin chiliile călugărilor. Pe câtă vreme rugăciunea cea scurtă, dar des făcută, este mult mai statornică, fiindcă mintea, aducându-se pentru multă vreme în Dumnezeu, o poate săvârși cu mare căldură. De aceea și Domnul spune: «Când vă rugați, nu grați multe» (Matei 6, 7), căci nu după mulțimea cuvintelor voastre veți fi auziți. Și Sfântul Ioan Scărarul învață: «Nu încercați să spuneți multe, ca să nu vi se împrăștie mintea în căutarea cuvintelor. Un singur cuvânt al vameșului a atras mila lui Dumnezeu și un singur cuvânt rostit cu credință l-a mântuit pe tâlhar. O poliloghie, adică zicerea de multe cuvinte, când este întinsă peste măsură într-o rugăciune, risipește mintea în închipuiri, pe câtă vreme monologhia, zicerea unui singur cuvânt, ajută minții să se adune» (vol. 1, p. 21).

Marius Nedelcu

Părintele Haralambie Vasilache (1910 -1962) - un martir al Rugului Aprins

S-a vorbit adesea, pe bună dreptate, despre moartea martirică a părintelui Daniil Sandu Tudor, petrecută în închisoarea de la Aiud (17 noiembrie 1962). La doar câteva zile distanță, se săvârșea din această viață un alt martir al lui Hristos, pe nedrept uitat, părintele Haralambie Vasilache, în închisoarea de la Gherla (23 noiembrie 1962). Cei doi părinți duhovnicești, la care, personal, l-aș adăuga pe poetul și medicul Vasile Voiculescu - plecat la Domnul la puțină vreme după eliberarea din închisoare -, sunt considerați martirii Rugului Aprins, care au murit pentru Hristos în închisorile comuniste.

Părintele Haralambie Vasilache s-a născut în 5 august 1910, fiind mai mic cu un an decât fratele său, pr. Vasile Vasilache, în localitatea Idrici (comuna Roșiești, Vaslui), tatăl lor fiind preotul ortodox Gheorghe Vasilache. A făcut parte dintr-o familie cu șapte copii. A absolvit Seminarul Teologic Ortodox din Huși (1930) și Facultatea de Teologie Ortodoxă de la București (1934). Doctoratul l-a susținut la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Chișinău. A fost hirotonit diacon celibat la Mănăstirea Adam, 15 august 1935, și a fost trimis să slujească la Parohia Domnească din Bârlad, apoi ca preot paroh în Lunca Banului (1937). Tot în anul 1937 a devenit preot și duhovnic al Catedralei Episcopale din Huși, pentru a fi chemat apoi la Catedrala Mitropolitană din Iași, din 1 septembrie 1938.

Date fiind convulsiiile războiului, în martie 1944, părintele Haralambie Vasilache pleacă în refugiu către Mănăstirea Govora (Vâlcea) alături de Mitropolitul Moldovei, Irineu Mihălcescu. Este oprit însă la București de fratele său, pr. Vasile Vasilache, pentru a sluji la Mănăstirea Antim. Pr. Haralambie Vasilache a fost tuns în monahism în 3 iunie 1944. Între lunile ianuarie și august 1946 a fost stareț al Mănăstirii Neamț; revenit la Mănăstirea Antim, a fost numit exarh al Arhiepiscopiei Bucureștilor. Pentru o foarte scurtă perioadă, fusese și stareț al Mănăstirii Cernica (10 martie - 2 aprilie 1945).

După plecarea din această lume a Patriarhului Nicodim Munteanu (27 februarie 1948), frații Vasile și Haralambie Vasilache, care erau percepuți drept oameni ai vechiului regim și deci ostili puterii comuniste, au fost nevoiți să plece din București. Părintele Haralambie Vasilache ajunge iarăși la Mănăstirea Neamț (1948), apoi la Dobrovăț și, pentru mai mulți ani, la Schitul Pocrov (Neamț), din 21 decembrie 1951, unde stareț era deja din noiembrie 1949 fratele său de sânge, pr. Vasile Vasilache. Ulterior, tot la Schitul Pocrov, unde exista o mică comunitate monahală, avea să se retragă și tatăl celor doi, pr. Gheorghe Vasilache.

În ziua de 25 mai 1959, cei doi călugări, Vasile și Haralambie Vasilache, au fost îndepărtați brutal din monahism. Aceștia au revenit în locurile natale, la casa părintească din Vutcani (Vaslui), dar, neîndoind, au viețuit mai departe după regulile monahale. Apoi, la 15 septembrie 1959, cei doi frați sunt arestați. În urma unor anchete dure, au fost acuzați de activitate legionară - un laitmotiv în epocă -, de care însă erau total străini. Li s-a mai imputat susținerea unor conferințe cu tentă antisovietică și antibolșevică în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, transmise parțial și la Radio (Iași și București).

Întrucât la percheziție au fost ridicate totodată mai multe scrieri ale celor doi teologi, inclusiv amintiri, și acestea au cântărit la dosar. Încadrat la delictul de „uneltire contra ordinii sociale”, pr. Haralambie Vasilache, alături de fratele său, pr. Vasile, și-a primit sentința în data de 22 martie 1960: Tribunalul Militar Iași l-a condamnat la 7 ani de închisoare. Pr. Haralambie Vasilache și-a executat pedeapsa în închisorile Bacău, pe parcursul anchetei, Jilava și Gherla (din 18 mai 1960). În penitenciar, sănătatea părintelui Haralambie Vasilache s-a deteriorat accentuat și moare în ziua de 23 noiembrie 1962. Osemintele părintelui Haralam-

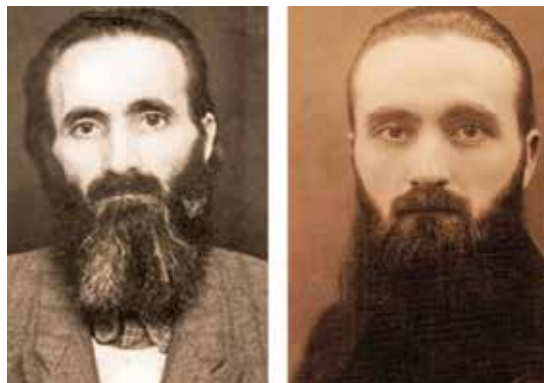
bie Vasilache au fost aduse mai târziu în cimitirul de la Mănăstirea Cernica (1970).

Lată o mărturie importantă notată de Monahul Nicolae Steinhartd (†

1989), cu care a pățimit în închisoarea de la Gherla și căruia părintele Haralambie i-a fost primul duhovnic: „Operat de două ori, înspăimântător de slab, abia umblând, abia vorbind, mai toată ziua culcat și acoperit cu pătura, cufundat în rugăciuni, părintele Haralambie V[asilache] așteaptă moartea. Află însă mijlocul și tăria de a ne vorbi uneori, câte puțin. Monah ce se afla, întâmpina sfârșitul cu seninătate, dar nu fără griji: ca omul cuminte care se gătește de drum lung și cunoaște că nu-i de râs, că e bine să chibzuiești din vreme la toate, să faci cuvenitele pregătiri și să te echipezi cugetând că e mai bine să prisoasească decât să lipsească. Îmi dăruiește și mie câteva timp și privindu-l, grăindu-i, mă copleșește convingerea că suferințele au sens, că viața toată nu se poate să nu aibă sens. (...) Părintelui Haralambie - ca unui sfânt - cutez să-i împărtășesc - e primul - cele două vise avute la Jilava cu un an și jumate înainte, în celula douăzeci și cinci. (...) Părintele Haralambie mă ascultă cu atenție, nu surâde, nu tresare. Apoi se pronunță: nu crede că visele ori arătărilor sunt suspecte. Dimpotrivă, mă fericește. Îmi cere însă multă discreție și smerită stăpânire de sine. Și mai ales - e greu de priceput, zice, totuși mă roagă să fac un efort - să le iau drept firești, drept ceva neexcepțional, care să nu mă scoată din făgașul cât se poate de comun al vieții de obște. Un gând bun din partea mamei, așa ca o salutare: Iar mila Domnului e bogată; când trece, se întâmplă ca poala hainei Lui să atingă pe te miri cine. Facem și planuri de viitor, părintele - ca orice muribund autentic - fiind sută-n sută convins că are să moară și tot sută-n sută încredințat că va trăi. Dar nu mai trec decât puține zile și se produce o hemoragie puternică. Îl doboară. Medicul deținut, chemat cu stăruință, sosit cu greu, dă din cap. Șeful camerei îl înfășoară pe părintele Haralambie în pătură, iar eu îl duc, împreună cu alt deținut, până la ușa celei de unde, noi stând cu fața la perete și brațele peste ochi, plintoanele - ridicându-l de pe jos - îl cară la infirmerie. Am aflat mai târziu că a murit a doua zi” („Jurnalul fericirii”, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000, pp. 94-95 și 97).

Părintele martir Haralambie Vasilache a făcut parte la rândul său din obștea Mănăstirii Antim în perioada întâlnirilor Rugului Aprins (1944-1948), la care a ținut două conferințe. Despre părintele Haralambie a publicat mărturii și fratele său, pr. Vasile Vasilache, fost stareț al Mănăstirii Antim în vremea Rugului Aprins, în volumul „De la Antim la Pocrov” (Ed. Eikon, 2015). De asemenea, a fost reeditată și cartea care a devenit act de acuzare pentru părintele Haralambie Vasilache, anume: „Altarul spiritualității românești” (Ed. Eikon, 2018, publicată inițial în 1942). Ostile comunismului au fost considerate și alte scrieri, aflate în manuscris, ale pr. Haralambie Vasilache. Abia acestea vor fi fost mai prețioase, consideră fratele său, pr. Vasile Vasilache: scrieri și jurnale de idei ale pr. Haralambie care, din păcate, nu au mai fost recuperate din arhivele fostei Securități.

Prof. Dr. Marius Vasileanu

2024 – Anul omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor

Suferința și boala - mucenicie contemporană

Mulți dintre Sfinții Părinți din vechime, dar și dintre părinții duhovnicești contemporani învață că Raiul s-a umplut de sfinți nu numai în perioadele

de prigoană și persecuție, ci și în zilele noastre, cu acei oameni care și-au dobândit mântuirea în grele pătimiri și suferințe, pe care le-au primit cu demnitate și noblețe sufletească și le-au purtat cu bucurie și cu îndelungă-răbdare. Ei sunt mucenici contemporani, sfinți ai zilelor noastre, casnici și bineplăcuți ai Tatălui ceresc, în a Cărui milă și-au pus nădejdea și în a Cărui purtare de grijă s-au încredințat deplin.

Sfântul Ioan Gură de Aur († 407), cel mai important orator al întregii creștinătăți, oferă în scrierile sale răspunsuri datorate de sens profund și de speranță, în legătură cu limitele suferințelor noastre, ale ajutorului sau mângâierii din partea lui Dumnezeu.

În cuvinte foarte adânci, Sfântul Ioan Gură de Aur învață că „viața de față e un teren de antrenament, o întrecere, o luptă, o topitorie și o vopsitorie a virtuții”. Și nimeni nu cunoaște mai bine decât omul cu căutare lăuntrică faptul că urmarea „indeletnicirilor duhovnicești este a întâlni la tot pasul numai încercări”.

Observarea vieții și a realităților duhovnicești arată că suferințele sau bolile celor mai mulți dintre oameni sunt urmare a păcatelor personale și direct proporționale cu gravitatea acestora. Însă mult mai încercați decât aceștia sunt cei drepti, cu o viață bineplăcută Tatălui ceresc. La aceștia, necazurile sunt mai numeroase și mai grele, însă și răbdarea lor și ajutorul din partea lui Dumnezeu sunt depline.

Slefuirea sufletului prin suferință

Cu încredere în înțelepciunea Părintelui ceresc, care nu face nimic inutil sau fără un folos spiritual înalt, Sfântul Părinte Îl compară pe Dumnezeu cu un bijutier, care, pentru a da frumusețe unui diamant, îl trece prin foc și flăcări, scoțând la lumină puritatea, frumusețea și valoarea lui. „După cum giuvaergiul toarnă aurul în cuptorul de topit și-l lasă să fie încercat la foc până vede că a ajuns cu totul curat, tot așa, arată scriitorul creștin, și Dumnezeu lasă să fie încercate în necazuri și suferințe sufletele oamenilor, până când ajung curate și limpezi; și culeg mult folos din această încercare. Deci și aceasta este un foarte însemnat chip de binefacere.”

Sfântul Ioan Gură de Aur face nuanțări și detalii foarte amănunțite, vorbind despre „încercări mari și încercări abia simțite, supărări grele și supărări ușoare, ispite mari și ispite mici”, dar ține să precizeze că „Dumnezeu nu îngăduie niciodată să fim ispițiți peste puterile noastre”. În baza preștiinței și a înțelepciunii Sale suprafirești, Milostivul Dumnezeu nu aduce niciodată asupra noastră necazuri și dureri „peste puterile noastre”, ci pe măsura acestora și tot El „ne dă și calea de ieșire din ea, ca s-o putem răbda”, urmărind, astfel, curățirea de păcatele pe care le-am săvârșit și dobândirea mântuirii.

În același timp, capacitatea de a suporta boala sau durerea este o ex-

periență pur subiectivă, fiind diferită de la un om la altul. Ceea ce numește știința durerii (algeziologia) „pragul de suportabilitate a durerii” este influențat de experiența de viață și de valorile morale ale fiecăruia. Sfântul Ioan Gură de Aur surprinde acest adevăr, arătând că „nu atât firea lucrurilor, ci starea sufletească a omului face necazurile ce se abat peste noi mari sau mici”. Însă la fel de adevărat este și faptul că Dumnezeu nu numai că nu ne încercă peste puterile noastre de a suporta, dar care se lărgesc pe măsura experienței noastre cu durerea, ci mai mult, este neconținut alături de omul aflat în suferință și pe patul bolii. „Dumnezeu, spune Părintele antiohian, nu numai că nu ne lasă să cădem în încercări mai mari decât puterile noastre, dar chiar în încercările care vin peste noi pe măsura puterilor noastre, chiar în acelea El este lângă noi ca să ne ajute și să ne întărească, dacă noi mai întâi facem tot ce stă în puterea noastră, de pildă, dacă suntem râvnitori, dacă ne punem nădejdea în El, dacă-I mulțumim, dacă primim totul cu îngăduință, dacă răbdăm. Nu numai în primejdii mai mari decât puterile noastre, dar chiar în cele pe măsura puterilor noastre avem nevoie de ajutorul de sus, dacă vrem să le înfruntăm curajos”.

Iar îndemnul Sfântului Părinte este: „Să nu ne tulburăm, dar, să nu ne descurajăm când suntem supuși încercărilor. Dacă giuvaergiul știe cât timp trebuie să lase aurul în cuptor și când să-l scoată, și nu-l lasă să stea până se strică sau arde de tot în foc, cu mult mai mult Dumnezeu știe aceasta; și când vede că am ajuns curați, ne scoate din încercări, ca nu cumva, din pricina mărimii și mulțimii relelor, să ne împiedicăm și să cădem. Să nu ne necăjim, deci, nici să fim mici la suflet de cădem în vreo nenorocire neașteptată, ci să ne lăsăm în voia Celui ce cunoaște bine necazul nostru, ca să ne curețe prin foc sufletul, cât timp va voi El. Face aceasta spre folosul și câștigul celor încercați”.

Dumnezeu îl mângâie pe cel aflat în suferință

Creștinul adevărat, încercat și călit în cuptorul suferințelor și al bolilor știe că nu este singur niciodată și simte ajutorul din partea lui Dumnezeu, pe potriva dificultăților întâmpinate, a răbdării arătate și a rugăciunii înălțate. Sfântul Ioan arată că, pe măsură ce se înmulțesc și se intensifică durerile și bolile, „cu atât ne sporește mângâierea și avem mai bune nădejdi despre cele viitoare”. În suferințele noastre nu trebuie să privim doar la greutatea și apăsarea lor, cât mai ales „să avem în vedere și cununile și răsplățile”.

Un astfel de creștin, arată Sfântul Ioan Gură de Aur, știe că „nu vor veni peste noi nici boala, nici sărăcia, nici necinstea, nici lipsa de roade, nimic din cele ce par a fi pline de tristețe, ci vom avea neconținut bucurii curate și sfințe și vom dobândi și bunătățile cele viitoare”.

Referindu-se la limitele încercărilor și suferințelor noastre, Sfântul Ioan arată că Dumnezeu, deși ar putea să o facă, nu încetează necazurile și nu înlătură durerile noastre înainte de a ne fi curățit deplin de păcate și de a ne vedea că ne-am schimbat cu adevărat viața, întorcându-ne de la păcat la virtute și, astfel, că suntem statornici în alegerea și osteneala noastră. Ceea ce ne recomandă Sfântul Părinte să facem este „să lăsăm în seama Lui, dar, grija de a hotărî sfârșitul nenorocirilor noastre, iar noi să continuăm de a trăi cu sfințenie. Lucrul nostru este reîntoarcerea la virtute; iar lucrul lui Dumnezeu este de a pune sfârșit suferințelor noastre. El dorește mai mult ca tine însuși sfârșitul acestui

continuare în pagina 15

„La curțile dorului” (Lucian Blaga)

Despre frumusețea cuvântului „dor” din limba română, a cărui bogăție de sensuri nu poate fi redată într-un singur termen în alte limbi, s-au scris nenumărate pagini de filologie. De la el au plecat și unele dintre cele mai tulburătoare opere ale literaturii române, de la Miorița până la poezia închisorilor. Tot pe un dor se întemeiază însă și mântuirea omului, de la căderea lui Adam până la sfârșitul veacurilor. Sfinții Bisericii vorbesc de un dor al omului de cer, de viața paradisiacă. Chiar și colindele noastre populare redau această nostalgie a Raiului: „Raiule, grădină dulce, / Eu din tine nu m-aș duce, / Domnului Domn din cer”. De unde vine ea?

Cuvântul „dor” se înrudește în limba română cu „dorință”. Deosebirea dintre ele ține mai mult de nuanță și intuiție. Putem să ne dorim ceva de care ne este dor, de exemplu să revenim într-un loc drag, în care n-am mai fost de mult. Putem totodată să ne dorim și ceva de care nu ne este dor, de exemplu să vedem un loc în care n-am mai fost niciodată. Dar nu ne poate fi dor de ceva ce nu cunoaștem, ce n-am experimentat, față de care nu avem nicio afecțiune, ceva chiar indezirabil. Dorul unește astfel mintea (cunoașterea) și inima noastră îndreptându-se spre obiectul dorinței.

În același timp dorul este umbrit de un soi de tristețe de a fi departe de ceea ce dorește, o nostalgie după ceva ce a avut cândva. Durerea cu care se împletește dorul este totuși străbătută de nădejde căci împlinirea dorului aduce în primul rând mângâierea inimii, prefacerea tristeții în bucurie. Nu este deci de mirare că etimologia dorului în limba română duce la durere în limba latină („dolus” în latina populară, provenind din „dolere” în latina cultă : „a dura”). Dar legătura lingvistică dintre durere și dorință are cu adevărat o dimensiune duhovnicească. Spre deosebire de dor, dorința nu presupune o cunoaștere anterioară. Ea este adesea asociată cu ceva nou, despre care noi doar presupunem că ne-ar face bine sau ne-ar plăcea. De multe ori nu știm de fapt ce urmări ar avea împlinirea dorinței; cu alte cuvinte, nu știm ce ne dorim. De aceea ne învață Biserica să acceptăm cu smerenie atunci când dorințele puse în rugăciune nu se împlinesc; în atotcunoașterea Sa Dumnezeu ne ferește de rău neîndeplinindu-ne unele dorințe aparent bune. Cu toate acestea ajungem să suferim pentru dorințele neîmplinite și să ducem regretele cu noi ca răni nevindecate o viață întreagă.

Alte dați dimpotrivă o dorință împlinită lasă loc în scurtă vreme unei noi neîmpliniri. Poate nu am obținut exact ceea ce speram sau poate

nu era asta totul, mai erau lucruri demne de râvnit de care nu ne-am dat seama la început. Și reîncepem căutarea... Pe moment căutările noastre au mult sens; ne dorim lucruri obișnuite, care fac parte din viața omului contemporan sau din totdeauna. Dar privind în urmă peste ani sau peste o viață multe din ele își pierd semnificația. Dacă ne regăsim flămânzi și neliniștiți după fiecare împlinire, ce fel de împlinire mai este aceasta?

Există cu adevărat o neliniște

binecuvântată în om care îi

amintește că viața lui are un scop și o lucrare. Antropologia ortodoxă a Sfinților părinți o numește partea sau puterea pofitoare a sufletului. Ea este cea care ne pune în mișcare, ne dă un imbold, o orientare, o motivație. O putem întrebuința în aceeași măsură spre bine și spre rău, dar scopul ei este să ne țină statornici pe drumul mântuirii, dorind mai presus de toate pe Dumnezeu. „Ne-ai făcut pentru Tine [Doamne] și neliniștit este sufletul nostru până ce se va odihni întru Tine”, spunea Fericitul Augustin („Mărturisiri”, Colecția Părinți și Scriitori Bisericești, Vol. 64). Cu alte cuvinte sufletul omului, însuflețit de suflarea de viață a lui Dumnezeu, nu se poate sătura (odihni) decât de Dumnezeul nemuritor și infinit, Binele Însuși. Chiar frica inerentă de moarte este o manifestare a conștiinței că am fost făcuți pentru nemurire.

Sufletul bolnav trăiește însă o confuzie între neliniștea pe care o simte inima și ceea ce mintea îi spune că i-ar putea satisface nevoia. Inima caută căldura iubirii dumnezeiești în care se află bucuria cea netrecătoare; mintea se amăgește însă că bucuria este plăcere, chiar dacă trecătoare și aparent inofensivă. Așa ajunge puterea pofitoare a sufletului să nu îl mai caute pe Dumnezeu, ci să se îmbogățească în patimi, în sensul larg de dorință care îl acaparează pe om, care îi anihilează libertatea de acțiune și simțire și îi ghidează pașii ca o lege a fizicii. Exemplul prin excelență al confuziei în care se găsește sufletul bolnav ne dă însuși Mântuitorul în pilda bogatului căruia i-a rodit țarina (Luca 12, 16-21). În preocuparea de a-și mări hambarele, bogatul ratează poate șansa vieții lui de a-L întâlni pe Dumnezeu față către față prin milostenie precum unii sfinți, de exemplu Sfântul Martin din Tours. Lipirea sufletului de o dorință oarecare este astfel o amăgire cu lucruri finite și o pierdere a libertății de a tinde spre infinit. Urmarea pervertirii dorului după Dumnezeul infinit în dorințe oarecare este tragică: „Tulburatu-s-au cei nepricepuți la inimă, dormit-au somnul lor, și toți cei războinici nu și-au mai găsit inimile” (Ps. 75, 5). Această suferință duce la moartea sufletească (pierderea inimii), pe când dulcea durere a dorului de Dumnezeu este datătoare de nădejde spre bucurie. Să ne învrednicescă Dumnezeu să putem spune ca Sfântul Nicolae Velimirovici, „Cu adevărat nimic nu cer de la Tine, fără numai pe Tine” („Rugăciuni pe malul lacului”, XIX) și astfel să trecem de la moarte la viață.

Iulia Monti

continuare din pagina 14

foc, dar El așteaptă ca să fii mântuit”. Mai sintetic și poetic, Sfântul Ioan Gură de Aur ne îndeamnă „să lepădăm toate suferințele noastre la sânul lui Dumnezeu” și să cerem prin rugăciune ajutorul Lui, așteptând răsplata Sa, nu doar în această viață, cât mai ales în lumea și în viața viitoare.

Așadar, se cuvine ca bunul creștin să le primească atât pe cele frumoase și ușoare, dar și pe cele grele și dureroase ca venind din partea aceluiasi Părinte Bun și Iubitor, care dorește mântuirea sufletului nostru, știind, potrivit Sfântului Ioan, că răsplata noastră și cununile pe care le vom primi „se înfrumusețează și se înmulțesc pe măsură ce nenorocirile noastre se măresc și se grămădesc”, căci „cu cât va fi mai grea boala, cu atât mai strălucitoare va fi și cununa”, căci răbdarea în suferință grea și îndelungată, ne învață Sfântul Părinte, este „o desăvârșită cunună de mucenic!”.

Pr. Prof. Dr. Ioan C. Teșu

Pelerinajele, izvor al nădejzii și rezistenței sufletești a României profunde

mai liberi, tocmai prin credința lor viu mărturisită, se unesc, cu zecile și sutele de mii, pentru a participa, trup și suflet, la cele mai mari pelerinaje de la noi: la Sfânta Cuvioasă Parascheva, în Iași, și la Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, în București. Toamna îi aduce împreună pe cei ascunși și neștiuți, din România tăcută, dar care acum fac cunoscută întregii lumi această Românie impresionant de numeroasă și de însuflețită, prin credința pe care o mărturisesc drept izvor al nădejzii și al rezistenței sufletești a unui neam.

Într-o vreme în care dezbinarea, izolarea, fragmentarea și împărțirea în tabere opuse sunt resimțite ca simptome dureroase ale degenerării și confuziei axiologice în care a ajuns societatea de azi, toamna scoate la iveală o altă Românie: unită într-o inimă și într-un duh al comuniunii calde și roditoare de multe minuni și bucurii, nebănuite de omul grăbit și agitat, care nu mai poate poposi în tăcere, fiindcă nu mai are așezarea sufletească pe care o însuflă starea de rugăciune, odată cu coborârea minții în inimă (fără coborârea gândurilor în liniștea inimii, rugăciunea nu poate avea loc).

Aceste mulțimi de pelerini care se revarsă pe străzi, ca un sânge fortifiant pompat din inima neamului în trupul țării (cum spunea părintele Dumitru Stăniloae, Ortodoxia este „inima -neamului nostru”), sunt o contrapondere vie la lumea postmodernă deznădăcinată, lipsită de conținut, de granițe și de coerență, fluidă - rezultat al masificării și atomizării societății sub tăvălugul globalizării, precum și un efect al contaminării ei de realitatea virtuală.

Cinstirea neprețuitelor moaște prin participarea răbdătoare la prăznuire este resimțită de suflet ca o îmbrățișare a sfinților, dătătoare de mângâiere și de har. În afara acestei Românie ce-și regăsește unitatea și se regenerează, în tăcere, prin comuniunea cu sfinții ei, transfigurând astfel suferința în cale către comuniune și Înviere, omul care nu a cunoscut vreodată această îmbrățișare binecuvântată a sfinților cade sufletește, nemaigăsindu-și rost și alinare. Sufletul lui devine închisat în rutina grijilor lumești sau alunecă în împietrire, chiar dacă omul se află într-o fugă permanentă, rătăcind prin lume, într-o căutare neîmpăcată a unui sens care să-i umple pustiul sufletesc, însă pe care nu-l va afla niciodată în afara lui Dumnezeu.

Și Sfântul Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, a rămas tănuț și neștiut preț de trei veacuri, până când Dumnezeu a scos la iveală comoara sfintelor sale moaște, spre mângâierea și vindecarea a mulțimi de credincioși. Acum este veghetor al acestei Românie tănuțite, ce-și poartă crucea cu răbdare și nădejde, fără a se clătina în credință, în ciuda degringoladei și a descompunerii ce domnesc în jur. Ea își păstrează verticala sufletească, între rădăcini și cer, deși nu iese în evidență. Pare un paradox modul cum, în mijlocul destrămării morale și a stării accentuate de derivă în care

se află societatea noastră de azi, stare care iese izbitor în evidență, se profilează aceste mulțimi de pelerini, purtând tainic/in liniște, dar în același timp viu și generos, un mesaj stăruitor al nădejzii; confirmat apoi printr-o abundență de mărturii și minuni.

La fel, în ciuda spectacolului destrămării dezolante a podoabelor și veșmintelor naturii, toamna ne întâmpină cu pământul ei roditor: ei îi sunt asociate semnificații precum împlinirea, rodul bogat și maturitatea. Pe lângă aceasta, belșugul culorilor ei calde, în care se pictează cerul și pământul, mângâie sufletul și îi alină neliniștile, înnobilează simțirile. Tot astfel, după ce, în tot timpul anului, au lucrat și îngrijit tainic grădina sufletului lor, nevăzuți și neștiuți, ascunși precum niște semințe în pământul fertil al României profunde, pelerinii se adună în șiruri nesfârșite, în toamnă, pentru a culege și a ne aduce ca mărturie roadele credinței lor. „După roadele lor îi veți cunoaște” (Matei 7, 16). Ei sunt adevărata Românie. Iar acest belșug de roade binecuvântate, revărsate de Dumnezeu, ca răspuns la dăruirea și râvna pelerinilor, prin cinstitele moaște ale sfinților Săi ocrotitori ai cetăților noastre, mai pot salva România.

Irina Bazon

Taină minunată și neobișnuită văd, cer fiind peșteră, scaun de heruvimi Fecioara, ieslea sălășluire, întru care S-a culcat Cel neîncăput, Hristos Dumnezeu, pe Care, laudându-L, Îl slăvim. (Catavasia Crăciun – cântarea a IX-a)

În Betlem de pr. Alexei Mateevici

Noapte-adâncă. În ceruri, sus,
Stele ard tremurătoare;
Doarme Pruncul Iisus
Sub privirile Fecioarei...
Pace-n cer și pe pământ,
Numai glas de cântători...
Îl slăvesc pe Pruncul Sfânt
Îngeri — sus, iar jos — păstori.
Varsă line străluciri
Pruncul sfânt și luminos,
Și cereștile luciri
Ard pe fața lui Hristos.
Steaua de la răsărit
S-a aprins cu foc în cer,
La-nchinare au venit
Craii dintr-acele țări.

Să-L întrebăm pe Hristos!

Duhul tulburării, al revoltei, al scotocirii după noi probleme, al incurcării în polemici invadează zi de zi mediul online, cotropind mințile oamenilor. Prin lucrarea acestui duh lumea este tot mai divizată. Nici măcar în preajma Învierii nu a stat degeaba, ci după dictonul „divide et impera”, a agitat societatea civilă. Subiectul polemicii a fost data sărbătoririi Sfințelor Paști. Problema este veche și evident nu se rezolvă în presă, ci în Sinod, singurul îndreptățit să gestioneze asemenea subiecte, după cuvântul Evangheliei: „Păruțu-s-a Duhului Sfânt și nouă” (Faptele Apostolilor 15, 28).

Dar scopul de a tulbura pacea Bisericii a fost atins. „Pace vouă!” Unde este pacea dăruită de Hristos? Cine nu vrea să primim acest dar al Învierii? Iar presa continuă să tulbure zilele Patruzecimii. Oricum, problema reală nu este calendarul, ci comuniunea. Alinierea calendarului, dacă nu este realizată de toată Ortodoxia, pune comuniunea cu celelalte confesiuni creștine mai presus de comuniunea cu celelalte Biserici Ortodoxe. Iar încercarea de a deznoda rațional nodul gordian este sortită eșecului, el trebuie tăiat cu sabia duhului.

Într-o conferință despre problemele tinerilor, părintele Nicolae Tănase a fost întrebare de un student dacă poate să meargă la discotecă. Toată lumea se aștepta la un răspuns negativ, care desigur ar fi născut alte discuții. Părintele a tăiat nodul simplu, cu lumina Duhului Sfânt. I-a spus studentului să se ducă, să deschidă ușa discotecii și să spună: „Hristoase, după Tine!” Și dacă Hristos ar intra acolo, să intre și el. Un răspuns limpede, ca lumina lui Hristos ce luminează tuturor.

Polemica iscată pe marginea calendarului deschide două probleme. În primul rând ne amintește cum se iau deciziile bune: să fie întrebare Hristos. Voia lui Dumnezeu în toate, a nimănui altcuiva. În al doilea rând se ridică întrebarea: Care Hristos? Aici va fi nevoie de profesori de religie foarte bine pregătiți pe probleme interconfesionale, pentru lămurirea elevilor care consideră că este un singur Dumnezeu, deci toate religiile sunt bune, cu atât mai mult confesiunile care sărbătoresc împreună Paștile.

Voia Domnului

Greu lucru. Dar esențial, după cuvântul părintelui Rafail Noica: „Vor fi la Judecată două tabere: cei care vor fi zis în viața lor lui Dumnezeu: Facă-se voia Ta! și cei cărora Dumnezeu le va zice la Judecată: Facă-se voia ta! Și dacă Dumnezeu îmi spune mie Facă-se voia ta! și eu mă voi duce să îmi fac voia mea, asta este iadul! Când vom înțelege, frați și surori, că singurul lucru de dorit, singurul Rai este să putem trăi Facă-se voia Ta, Doamne”. Și atunci este de o importanță capitală să îi învățăm pe elevii noștri să caute cu orice preț să afle și să împlinescă voia lui Dumnezeu, pentru moment în viața lor, dar și pe mai departe, când poate vor fi în funcții de conducere lumești sau bisericesti, în viața poporului lor. Fiindcă numai așa vor avea pace, atât în lume, cât și veșnic, când se vor socoti și urmările faptelor celor ce au luat hotărâri în numele neamului din care se trag.

Sunt nenumărate locuri în program în care elevii iau cunoștință de voia lui Dumnezeu, exprimată concret prin poruncile Sale, de la cea din Rai, de a nu gusta din pomul cunoștinței binelui și a răului, până la Legile morale ale Vechiului și Noului Testament, concentrate în Decalog și Fericiri. Apoi, o găsim în contexte variate din Sfânta Scriptură, fie prin glasul profeților, fie prin situații de viață în care este vădită pronia sau judecata lui Dumnezeu. Părintele Sofronie Saharov arată că „este esențial să citim Evanghelia, cu care nu se poate compara nici o altă carte. Apoi, viața noastră va fi construită pe Cuvântul lui Dumnezeu. Și vom începe să ne gândim și să luăm decizii în spiritul poruncilor divine”. Citirea Scripturii este o modalitate practică de a-i învăța să facă, după cuvântul părintelui Nicolae Tănase, voia lui Hristos în diferite situații din viață. În plus, lecțiile despre istoria Bisericii dezvăluie voia lui Dumnezeu exprimată în hotărârile și canoanele Sinoadelor ecumenice și locale, adoptate sub însuflarea Duhului Sfânt. Într-un articol recent am arătat că elevii pot afla voia Domnului prin glasul părintelui duhovnic și prin cercetarea marilor nevoitori contemporani.

Dar, care Domn?

E o întrebare legitimă aceasta: care Hristos? Și esențială, pentru că mântuirea atârână de El. Obişnuim să le fac elevilor o schemă pentru a-i lămurii că, deși este un singur Dumnezeu, religiile monoteiste sau confesiunile creștine ni-L arată diferit.

Puneam în centrul tablei un soare și pe margine mai mulți oameni care se uitau la el prin ecrane variate. Soarele era Dumnezeu, iar ecranele conțineau învățăturile de credință, adică filtrele prin care oamenii îl cunoșteau. În prima etapă, schema încadra creștinismul în contextul marilor religii. Astfel, pe ecranul creștinului Mesia era Hristos, Fiul lui Dumnezeu, fiind cel mai mare profet, Cel ce S-a revelat pe Sine. Pe ecranul iudeului, Mesia, Hristosul, este încă așteptat, cel mai însemnat profet fiind Moise, iar pe ecranul musulmanului Hristos este un profet, fiul Mariei, cel mai mare profet fiind Mohamed. Evident, prin faptul că în creștinism îl cunoaștem pe Dumnezeu de la Însuși Fiul lui Dumnezeu arată că numai în această religie ecranul arată adevărul. În a doua etapă, soarele era Hristos, iar pe ecranele confesiunilor creștine erau învățături specifice: pe al ortodoxului, conform Crezului niceo-constantinopolitan, pe cel catolic și pe cel protestant, cu filioque. Adăugăm și alte elemente distinctive, spre exemplu că Maica Sa a fost concepută natural, sau prin Imaculata concepțiune, respectiv că nu trebuie cinstită în mod deosebit, apoi problema „fraților Domnului”, problema Euharistiei etc. Și aici, hotărârile și canoanele Sinoadelor ecumenice, din perioada în care creștinătatea era una, arată clar că numai ecranul ortodox îl arată pe Mântuitorul așa cum este, de aceea comuniunea euharistică interconfesională nu poate avea loc, pentru că nu se mărturisește același Hristos. Deși de ani buni se solicită, în numele solidarității și al corectitudinii politice, să nu se mai studieze în amănunt pe diferențele interconfesionale, aceasta va deveni o necesitate atunci când forma va fi una (data Învierii), dar fondul va rămâne divers (învățăturile despre Cel înviat). Altfel, vom avea o mare confuzie în sufletele elevilor.

Cuvinte lămurite

Revenind la polemica amintită, dacă manipularea mediatică se bazează pe crearea unor stări de teamă, de conflict, de mândrie sau negative pe marginea datei celebrării sărbătorilor cu dată schimbătoare, ieșirea de sub vraja ei se face urmând povețele părintelui Ghelasie de la Frăsinei care, asemenea unor porunci, ne învață voia lui Dumnezeu: „să nu te alarmezi, să nu te contrazici, nu îți arăta nevoița, nu blama răul”. Și știm că este voia Lui, pentru că așa a făcut Hristos: nu S-a temut, a fost blând și smerit cu inima și s-a rugat pentru cei ce îl răstigneau zicând: „Iartă-i, Doamne, că nu știi ce faci”. Cu adevărat nu știau ce faci, pentru că dacă ar fi cunoscut durerea păcatului, veșnic vie, nu l-ar fi făcut. Și aceasta pentru că nu L-au recunoscut pe Hristos ca Domn și Dumnezeu adevărat. Oare noi astăzi știm ce facem? Căci Domnul spune: „Se vor scula hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor face semne și minuni, ca să ducă în rătăcire, de se poate, pe cei aleși” (Marcu 13, 22).

De aceea, să ne rugăm să-L mărturisim pe Hristos Cel adevărat și să facem ce vrea Dumnezeu în toate, atât noi, cât și mai-marii noștri. Să-i învățăm pe elevi ca în loc să comenteze sau să blameze întăistătorii noștri bisericesti și lumești, să-și împlinescă datoria de a se ruga pentru ei. Rugăciunea aceasta este un mod practic de a împlini voia Domnului și de a contribui la unitatea Bisericii, pentru că, după cuvântul părintelui Rafail Noica, „toate se leagă și se dezleagă în duh și în nevăzut”.

Prof. Mihaela Ghițiu

Testamentul lui Avram Iancu

Proclamarea anului 2024 prin lege ca fiind Anul Avram Iancu pentru a celebra așa cum se cuvine împlinirea a două secole de la nașterea eroului Revoluției de la 1848-1849 din Transilvania ne oferă acum prilejul de a ne opri o clipă din zburciunile noastre cotidiene și de a reflecta asupra istoriei noastre naționale din veacul al XIX-lea, dar și de a privi spre faptele și viața unor personalități de prim rang ale epocii.

Scurgerea ireversibilă a timpului și ritmul accelerat al schimbărilor generate de vremurile în care trăim au determinat în mod firesc și schimbarea percepției românilor asupra unor personalități ale veacurilor trecute. Testul timpului a așternut asupra unora colbul uitării, iar asupra altora strălucirea permanentă. Steaua lui Avram Iancu va avea însă mereu aceeași strălucire în spațiul transilvan mai ales, unde numele său este și astăzi venerat și respectat, iar acest lucru se datorează puternicei amintiri a ceea ce el a însemnat pentru românii ardeleni în 1848.

În focul revoluției: Prefect și comandant al legiunii Auraria Gemina
Avram Iancu a fost cel care, prin magnetismul personalității sale, i-a făcut pe toți românii din Transilvania să lupte cu înșuflețire pentru libertatea și drepturile lor naționale refuzate, în mod paradoxal, de reprezentanții unei revoluții care fusese declanșată pentru a obține libertatea unui alt popor și am numit aici revoluția maghiară condusă de Lajos Kossuth. În acei ani, 1848-1849, tânărul moș din Vidra de Sus, Avram Iancu, a intruchipat în faptele sale speranța unui neam care de prea mult timp nu fusese ascultat, ci doar tolerat. Avram Iancu era un bun orator, vorbele sale îi electrizară pe cei din jur și, după cum scrie Silviu Dragomir în monografia dedicată acestuia, poporul adunat îl asculta ca pe un sfânt, cu respect și venerație. De câte ori vorbea despre durerile și aspirațiile românilor, fața i se transfigura și oamenii vedeau întruchipate aceste dureri. Avram Iancu a fost prefect și comandant al legiunii denumite Auraria Gemina, alături de care a scris pagini nemuritoare de istorie, iar rezistența trupelor române din Munții Apuseni și faima conducătorului acelei veritabile armate au rămas pentru totdeauna în conștiința oamenilor. Încă din acei ani, Avram Iancu a fost privit ca un mare comandant militar și lider al românilor. „Noi privim la tine ca la soarele de meazăzi”, avea să-i declare Nicolae Bălcescu lui Iancu, sintetizând în aceste cuvinte ceea ce întreg Ardealul românesc gândea despre crăișorul munților și nu întâmplător, în ianuarie 1849, un alt lider al revoluției pașoptiste din Țara Românească, Alexandru Goleșcu-Albu, îi scria lui Avram Iancu următoarele: „Iată, frate, că atâta ne-am amarat în tine cât ție descoperim tot secretul în

interesul principatelor, la tine o să venim. În tine punem azi speranța ce o aveam în Magheru”. Cuvintele acestea rezidau din rezistența formidabilă pe care legiunea condusă de Avram Iancu o dovedise în luptele cu trupele revoluției maghiare. Avram Iancu a redat poporului său, pentru o bucată de vreme, mândria și încrederea pierdută în forțele proprii, a șters preț de o clipă umilințele.

„Voim iară a vă spune, și exclamăm: de credeți în cer un Dumnezeu și pe pământ o patrie, luați alte mijloace de a trata cu noi, convingeți-vă deplin că între noi și voi armele niciodată nu pot hotărî, însă nu înțărșieți, ca să nu se împlinescă în voi cuvintele Scripturii: că va intra Mirele și voi nu veți avea untdelemn în candelile voastre”, le spunea Avram Iancu liderilor revoluției maghiare într-o scrisoare din 15 iunie 1849, cu doar câteva luni până când armatele țariste și habsburge aveau să oprească pentru totdeauna revoluția din Imperiu. Vedem aici conturată imaginea unui om sigur și puternic și, mai ales, conștient de ceea ce avea să se întâmple dacă cele două revoluții nu se aliau. Așa cum cunoaștem, revoluția a fost înfrântă, iar în Transilvania pentru Avram Iancu, pentru ceilalți lideri și pentru români urmările nu au fost prielnice. Suferințele românilor au continuat, dar acei ani 1848-1849 au servit drept pildă vie despre forța unei națiuni atunci când luptă pentru drepturile sale. Nu întâmplător actul de la 1 decembrie 1918 și-a tras seva, forța și legitimitatea tocmai din cenușa eroică a revoluției pașoptiste, după cum și în Țara Românească și Moldova unirea din 1859 și independența de la 1877-1878, momente fundamentale pentru istoria și devenirea românească, și-au tras seva din programul și ideile lui 1848.

Ultimele dorințe ale Crăișorului munților

La începutul toamnei anului 1849, revoluția din Imperiul Habsburgic s-a stins, iar mesul istoriei a fost necruțător. Pentru Avram Iancu au urmat doar decepții. Ajuns în capitala Imperiului cu scopul de a participa la o audiență cu „drăguțul de împărat”, Iancu a primit măgulitoarea ofertă a unui post însemnat la Viena. El a refuzat și a răspuns cu demnitate: „Nu-am fost în fruntea poporului ca să mă căpătuiesc eu și să stau departe aici de suferințele lui. Dacă se poate face ceva pentru popor, să se facă, iar pentru mine nu voi face nimic”. Umilit, închis și lovit de autoritățile austriece, el se retrage din viața publică. După cum afirmă istoricul Silviu Dragomir despre aceste clipe ale vieții lui Avram Iancu, el era un om „profund decepționat, nu mai răzbea lupta, iar mintea sa fu copleșită de o ceață care-i distrugea judecata limpede. Doinind cu un farmec nespuse de dulce din fluier, el colindă apoi vreme de 20 de ani satele din Munții Apuseni, tot atâtea mărturii ale faptelor sale vitejești. „Eu nu-s Iancu, eu sunt numai umbra lui Iancu, Iancu e mort”, zicea de câte ori îl agrăia vreun prieten cunoscut. Poate că așa și era posteritatea lui Avram Iancu, care începuse odată cu finalul tragic al revoluției, iar aura eroică a posterității sale avea să fie nemuritoare. Avram Iancu a trecut la cele veșnice în data de 10 septembrie 1872. După erou au rămas amintiri, cântece, poezii și legende. Multă vreme în satele moșilor din Apuseni în case, pe lângă icoane, fiecare familie avea, aidoma unor icoane, o imagine cu Avram Iancu. Istoriografia română a fost și este și în prezent preocupată de studierea biografiei și implicării lui Avram Iancu în marile evenimente ale timpului său. Prestigioși istorici de ieri și de azi au scris, la rândul lor, pagini valoroase despre însemnătatea faptelor lui Avram Iancu, eroul și liderul Revoluției de la 1848-1849 din Transilvania.

continuare în pagina 19

✠ CATEHISM - Taina Sfântului Maslu

«Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate se vor ierta lui » (Iacov 5, 14-15).

Taina Sfântului Maslu ste una din cele șapte Sfinte Taine ale Bisericii în care, prin rugăciunile preoților și ungerea cu untdelemn sfințit, se împărtășește credincioșilor harul vindecării trupești și sufletești, precum și iertarea păcatelor.

Denumirea este de origine slavă (maslo = untdelemn), grecii o numesc ευχέλαιον, adică rugăciunea untdelemnului, iar slavii o denucesc Sviatii Eléa, adică Untdelemn sfânt.

În Biserica romano-catolică se utiliza în vechime denumirea de „extrema unctio” (ungerea cea mai de pe urmă), pentru că se administra numai muribunzilor, însă după Conciliul II Vatican (1962 - 1965) s-au apropiat de concepția și practica ortodoxă și folosesc denumirea de „ungerea bolnavilor”; în Biserica reformată nu există această Sfântă Taină.

Nu avem în Sfânta Scriptură un text precis care să ne indice instituirea Tainei de către Mântuitorul Hristos, dar avem dovezi clare că Sfinții Apostoli practicau această Taină: « Și ieșind ei (Apostolii) au propovăduit tuturor să se pocăiască. Și scoteau afară demoni mulți și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i făceau sănătoși » (Marcu 6, 12-13).

Primitorul Sfintei Taine poate fi orice credincios, ce suferă trupește sau sufletește și nu numai o singură dată, ci ori de câte ori este nevoie. **Săvârșitorii** sunt arhieriei și preoții, minimum doi (în cazuri speciale se poate săvârși și de un singur preot), și asta nu numai în baza textului de la Iacov (5, 14-15), ci și pentru că Sf. Maslu este prin excelență Taina vindecării prin comuniunea iubitoare a credincioșilor. **Materia** Tainei este untdelemnul adus de credincioși și sfințit de slujitori printr-o rugăciune rostită de șapte ori: « Doamne, Care cu mila și cu îndurărilor Tale tămăduiești zdrobirile sufletelor și ale trupurilor noastre, Însuți, Stăpâne, sfințește untdelemnul acesta, ca să fie celor ce se vor unge din el spre tămăduire și spre izbăvirea de toată patima și întinărirea trupului și a sufletului și de toată răutatea. Ca și întru aceasta să se preaslăvească preasfânt numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin ». Untdelemnul sfințit și utilizat la Sfânta Taină trebuie păstrat cu grijă, el poate fi pus în candelă și chiar întrebuințat în zile de post.

Locul și timpul săvârșirii : Taina se poate săvârși fie în Biserică, pentru mai mulți credincioși (Maslul de obște), fie la casa credinciosului care solicită; se poate face oricând este nevoie.

Rânduiala slujbei este alcătuită dintr-o împletire de pericope apotolice, evanghelice, rugăciuni și ectenii, fiecare în număr de șapte și culminează cu ungerea credincioșilor de către slujitori.

Formula ungerii o reprezintă rugăciunea : « Părinte Sfinte, doctorul sufletelor și al trupurilor...tămăduiește pe robul Tău acesta ... (numele)... ».

Efectele Tainei: vindecarea de boala sufletească și trupească; iertarea păcatelor; această iertare nu o suplinește pe cea din Taina Spovedaniei, pentru că se referă în special la suferințele trupești sau sufletești ale omului ca ființă comunitară și nu ca persoană distinctă. Untdelemnul sfințit este simbol al îndurării divine și totodată medicament, mijloc de însănătoșire, întrebuințat în acest scop încă din vechime (Luca 10, 34).

Despre Taina Sfântului Maslu au scris Sf. Irineu, Sf. Vasile cel Mare, Sf. Ioan Gură de Aur și alți Părinți ai Bisericii. Sfântul Simeon al Tesalonicului († 1429), în lucrarea „Pentru Sfântul Maslu”, îndeamnă ca «fiecare creștin să se nevoiască a-și face Maslu », iar teologul Paul Evdochimov explică acest îndemn, spunând că « orice om este virtualmente bolnav și muritor ».

Prin puterea și lucrarea Duhului Sfânt și pe temeiul credinței, Mântuitorul Hristos a dat acest dar al vindecării Sfinților Apostoli și prin ei sfinților slujitori, îndemnându-i, « să scoată duhurile necurate și să tămăduiască orice boală și orice neputință » (Matei 10, 1).

Dragostea și credința puternică, exprimate de rugăciune și prezența participanților, fac de fapt vizibilă prezența și lucrarea lui Hristos prin această Sfântă Taină.

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

continuare din pagina 18

„Ultima mea voință!”

Înainte de a porni în lungile sale drumuri prin Apuseni, în 1850, Avram Iancu a lăsat un testament care avea să fie publicat în presa transilvană după moartea sa și care a fost cunoscut de toată suflarea românească. Avram Iancu nu a lăsat bunuri, ci doar un testament moral, al luptei și al crezului său în națiunea română și în drepturile sale: „Unicul dor al vieții mele e să-mi văd Națiunea mea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acuma, durere fără mult

succes, ba tocma acuma cu întristare văd că speranțele mele și jertfa adusă se prefac în nimica. Nu știu câte zile mai pot avea; un fel de presimțire pare că mi-ar spune că viitorul este nesigur. Voesc dară și hotărât dispun ca, după moartea mea, toată averea mea mișcătoare și nemișcătoare să treacă în folosul Națiunii, pentru ajutor la înființarea unei academii de drepturi, tare crezând că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile Națiunii mele. Câmpeni, 20 Decemvrie 1850. Avram Iancu m. p., avocat și prefect emerit”

Prof. dr. Dorin Stănescu

Sfântul Ierarh Nicolae (6 decembrie) – dăruitor și ocrotitor

Blândul și milostivul Sfânt Nicolae († 343) este cu siguranță cel mai cunoscut și mai iubit sfânt al Bisericii noastre. Popularitatea de care el se bucură se datorează în primul rând generozității sale față de cei săraci și nevoiași. El este ocrotitorul prin excelență al marinarilor, pescarilor, farmaciștilor, parfumierilor, dogarilor, copiilor, fetelor care urmează să se căsătorească, școlărilor, avocaților și al celor care suferă nedreptăți la judecată. Tot el este protectorul celor care fac comerț pe mare, motiv pentru care, de exemplu, chipul său a fost așezat pe stema Camerei de Comerț din Bari, unde se află sfințele sale Moaște din anul 1087.

Sfântul Nicolae a avut măsura lucrurilor atât de bună, încât a știut că după muștrare se cere mângâiere și că încercările vieții pot fi pentru unii prea apăsătoare. A dăruit mult săracilor, a liniștit pe întristați, a apărat pe cei nedreptățiți, a vindecat cu putere de la Dumnezeu pe bolnavi, arătând lumii slava Tatălui ceresc. Sfântul Nicolae este dovada vie că darurile primite de la Dumnezeu se înmulțesc când sunt împărțite cu săracii, pentru a cultiva iubirea milostivă și comuniunea fraternă, întărind comunitatea solidară. Viața Sfântului Nicolae ne invită mereu la reflecție și smerenie, arătând că virtuțile creștine se dobândesc altfel decât bunurile lumii acesteia, care sunt efemere.

Sărbătoarea Sfântului Nicolae reprezintă o anticipare a Crăciunului, fiindcă în această perioadă a pregătirii noastre pentru Praznicul Nașterii Domnului Iisus Hristos accentul cade mai ales pe bunătatea sau dărnicia arătate de El prin întruparea Sa, la care noi suntem chemați să răspundem cu bunătate, prin daruri oferite copiilor și săracilor, prin iertare, prin spovedanie și împărtășire mai deasă cu Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos. Așadar, pilda Sfântului Nicolae ne arată valorile dărnicii și ale viețuirii sfinte, potrivit credinței creștine. Mai mult decât atât, darurile minunate pe care Sfântul Nicolae le-a oferit și continuă să le ofere copiilor de toate vârstele nu trebuie să oprească nimănui mintea și inima la lucrurile materiale, ci trebuie ca acestea să constituie permanente prilejuri de a crește în comuniune de iubire, generozitate și recunoștință.

Să-l cinstim cu evlavie pe ocrotitorul parohiei noastre, să-i urmăm pilda viețuirii sale și să-l chemăm mereu în rugăciune, zicând: „Cel ce verși mir de mult preț la toată lumea și nouă, celor nevrednici și mai mult decât toți păcătoși, dăruiește-ne ca să-ți aduc ție cântare, Părinte Nicolae. Tu, ca cel ce ai îndrăznire către Dumnezeu, slobozește-ne din toate necazurile ca să-ți cântăm ție: Bucură-te, Sfinte Ierarh Nicolae, mare făcătorule de minuni”(Acatist).

Ca în fiecare an serbarea Hramului parohiei este prilej de mare bucurie și înălțare sufletească, atât pentru cei mari cât și pentru cei mici. Anul acesta vom sărbători **Hramul în ziua de Duminică 08 decembrie**, având în mijlocul nostru un ierarh al Mitropoliei noastre. În cadrul Sfintei Liturghii va fi hirotonit diacon tânărul Ștefan Irimescu, apoi va urma o Agapă frățescă, Grupul de tineri ai parohiei ne vor colinda, «Corală Ciprian Porumbescu» din Suceava ne va încânta cu un concert de colinde, iar copiii din parohie vor prezenta serbarea de Moș Nicolae, care va veni cu daruri pentru cei mici.

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

Parohia noastră are nevoie de o biserică proprie și în acest scop s-a deschis un cont bancar special.

DEVENIȚI CITTORI, SPRIJININD ACHIZIȚIONAREA UNEI BISERICI ORTODOXE ROMÂNE ÎN ZÜRICH!

Donațiile se fac în contul: CREDIT SUISSE - IBAN: CH31 0483 5035 8248 3100 2, SWIFT / CRESCHZZ80A

Für eine rumänische Kirche in Zürich

Mulțumim călduros Prințului Ștefan Dimitri Ferdinand Sturdza și Companiei Déesse Cosmetics pentru imprimarea gratuită a Revistei noastre parohiale.

Parohia Ortodoxă Română Sfântul Nicolae din Zürich
Wehntalerstrasse 451, CH-8046, Zürich, c/o Pfarrei St. Katharina
www.bor-zh.ch

PREOT PAROH ROMICĂ-NICOLAE ENOIU

Tel.: +41 52 3435491; Natel: +41 76 5120452;

Email: r-enoiu@gmx.ch

Slujbele se săvârșesc în Cripta Bisericii Catolice St. Katharina din Zürich.

Școala Parohială: În fiecare duminică la orele 10.30 (cu excepția vacanțelor școlare).

Contact Email: scoalaparohiala.zurich@yahoo.com

Donații, contribuții:

IBAN: CH85 0483 5035 8248 3100 0, SWIFT/BIC: CRESCHZZ80H,

Konto: 80-500-4, Rumänisch-Orthodoxe Kirchgemeinde St. Nikolaus,

Wehntalerstr. 451, 8046 Zürich

Colegiul de redacție:

Pr. Romică-Nicolae Enoiu, Iulia Monti, Milica Enoiu, Alina Bucher

Grafică și tehnoredactare: Alina Bucher